

§ 12 MILJØGODKENDELSE
af svinebedrift
Neder Jerstalvej 24, 6541 Bevtoft

06.01.2011
Haderslev Kommune
Natur og Landbrug
Rådhuscentret 7
6500 Vojens

Registreringsblad

Titel: postnr. by	§ 12 miljøgodkendelse af svinebedrift Neder Jerstalvej 24, 6541 Bevtoft
Dato for ikrafttrædelse:	06.01.2011
Bedriftens navn:	Nygaard
CVR-nr:	20495596
CHR-nr:	95003
Ejendomsnummer:	51000022150
Matr. nr.	matr. nr. 4 og 533, Bevtoft Ejerlav, Bevtoft
Adresse:	Neder Jerstalvej 24, 6541 Bevtoft
Bedrifts ejer og Ansøger:	Kristian Gad Sørensen, Neder Jerstalvej 21, 6541 Bevtoft
Konsulent:	Marina Berndt, Sønderjysk Landboforening, Billundvej 3, 6500 Vojens, tlf. 73202600, e-mail: mmb@sif.dk
Tilsynsmyndighed:	Haderslev Kommune
Rådgiver:	Orbicon Leif Hansen, Helen Brinch Stage, KS Susanne Mortensen
Kontrolleret af:	Bjarne Hansen

Ikke-teknisk resumé

Kristian Gad Sørensen har søgt Haderslev Kommune om tilladelse til udvidelse af den eksisterende produktion på bedriften Neder Jerstalvej 24, 6541 Bevtoft.

Ansøgningen vedrører udvidelse af produktionen fra 5.500 slagtesvin (30-102 kg), svarende til 141, 25 DE til en produktion af 3.360 smågrise (7,2-30 kg) og 10.685 slagtesvin (30-120 kg), svarende til 386,09 DE. Udvidelsen foregår ved forlængelse af den eksisterende stald. Der etableres derudover et gylleseparationsanlæg på ejendommen, og fast overdækning i form af teltdug på eksisterende gyllebeholder.

Alle udspretningsarealer er behandlet i miljøgodkendelsen til ejers anden ejendom, Neder Jerstalvej 21, 6541 Bevtoft, og omtales ikke yderligere i denne godkendelse.

Ammoniakkrav er opfyldt og beliggenheden overholder alle geneafstande med hensyn til lugt. For at overholde disse krav, etableres der gyllekøling i tilbygningen, der foretages foderkorrektio og gyllebeholderen overdækkes med teltdug.

Ejendommen er beliggende i det åbne land ca. 673 m sydøst for Bevtoft, som er den nærmeste byzone i området.

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger, meddeler Haderslev Kommune en § 12 godkendelse til ejendommen på en række anførte vilkår.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indledning	4
Meddelelse om godkendelse	5
Klagevejledning og offentliggørelse	6
Generelle vilkår	8
Drift og indretning	8
Årsproduktion	9
Vilkår for anlæg	10
Staldinventar- og drift	10
Ammoniakreducerende miljøteknolog i - anlæg	10
Fodring	11
Lugt	11
Gødnings-opbevaring	12
Gyllehåndtering	12
Transport	12
Spildevand m.v.	13
Uheld og driftsforstyrrelser	13
Støj	14
Skadedyr	14
Støv	14
Lys	14
Oplag af olie og kemikalier	15
Affald	15
Vilkår for seperationsanlæg	15
Vilkår for miljøredegørelser	16
Haderslev Kommunes samlede vurdering	17
Undersøgte alternativer	18
Påvirkning af omgivelserne	18
Varetagelse af hensyn til landskab	19
Naboer – placering,- lugt-, støj-, flue- og lysgener m.v.	19
BAT – bedste tilgængelige teknik	22
Uheld og driftsforstyrrelser	26
Jord	27
Grundvand	27
Overfladevand	27
Natur	28
Artsfredninger, rødlistearter og Bilag IV-arter	32
Miljøteknisk beskrivelse	36
Oplysninger om ansøger og ejerforhold	36
Oplysninger om ejendommens placering	36
Landskabelige hensyn	37
Husdyrgødning	38
Bedriftens indretning og drift	39
Foder	41
Ressourceforbrug	41
Transport	42
Støj/støv/lugt	42
Skadedyr	43
Affald	43
Farligt affald samt olie og kemikalier	43
Døde dyr	43
Spildevand	44
Bilag 1: Oversigtsplan over ejendom	45
Bilag 3: Afløb af tagvand	47
Bilag 4: Staldopbygning og BAT niveau	48
Bilag 5: Beregning af BAT niveau:	49
Bilag 6: Interne transportveje	50
Bilag 7: Nærmeste § 7, Internationale Naturbeskyttelsesomr.	51
Bilag 8: § 3 natur ved ejendommen	52

Indledning

Kristian Gad Sørensen har ansøgt om en § 12 godkendelse jf. husdyrloven¹ af bedriften beliggende på adressen Neder Jerstalvej 24, 6541 Bevtøft.

Ansøgningen vedrører udvidelse af produktionen fra 5.500 slagtesvin (30-102 kg), svarende til 141, 25 DE til en produktion af 3.360 smågrise (7,2-30 kg) og 10.685 slagtesvin (30-120 kg), svarende til 386,09 DE.

Udvidelsen foregår ved forlængelse af den eksisterende stald. Der etableres derudover et gylleseparationsanlæg på ejendommen for tank til separationsanlægget, befæstet areal og fast overdækning i form af teltdug på den eksisterende gyllebeholder.

Miljøgodkendelsen udarbejdes af Haderslev Kommune med bistand fra Orbicon|Leif Hansen.

Ejendommen er ikke tidligere miljøgodkendt. Seneste tilladte dyrehold er fra VVM-screening fra september 2005, der tillader et dyrehold på 5.500 slagtesvin, svarende til 141,25 DE.

Løsevejledning

Godkendelsen er opbygget, så vilkår står først sammen med bemærkninger og begrundelser for vilkårene. Derefter følger Haderslev Kommunes samlede vurdering samt en miljøteknisk beskrivelse af det ansøgte projekt og endelig følger relevante bilag.

Sagens bilag

Følgende oplysninger er indgået i behandling af sagen:

- Ansøgning skema nr. 7925, version 3, med bilag.
- Supplerende oplysninger: BAT-redegørelse, oversigtskort, opbevaringskapacitet m.m.

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til reglerne i Husdyrloven med tilhørende Bekendtgørelse², samt Skov- og Naturstyrelsens Vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Derudover er der foretaget en vurdering af ansøgningen jf. reglerne i Habitatbekendtgørelsen³. Jf. denne skal kommunen, før der træffes afgørelse til et husdyrbrug, foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Internationalt Naturbeskyttelsesområde væsentligt.

¹ Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (ibk. nr. 1486 af 4/12/2009)

² Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 294 af 31/3/2009

³ Bekendtgørelse nr 408 af 01/05/2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

Da der er tale om anlæg til husdyrproduktion for mere 210 dyreenheder i slagtesvin (over 30 kg) skal ansøgningsmateriale i henhold til Husdyrloven § 55 offentliggøres således, at offentligheden får lejlighed til at se materialet og udtale sig herom. Bedriften er omfattet af § 12 stk. 2.

Ansøgningsmateriale er offentliggjort den 21. september 2010 i Budstikken frem til den 5. oktober. Der er ikke indkommet bemærkninger.

Udkast til miljøgodkendelse har været i høring fra den 8. november 2010 til den 21. december 2010 Udkastet har været fremsendt til ejer samt parter som kommunen har udpeget på baggrund af kriteriet "enhver med væsentlig individuel interesse" (ses på nedenstående høringsliste).

Husdyrlovens beskyttelsesniveau, afskæringskriterier

Godkendelsen er vurderet i henhold til Husdyrlovens og Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveauer, afskæringskriterier samt i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen⁴, Skov- og Naturstyrelsens Vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug samt Habitatbekendtgørelsen.

Husdyrloven beskriver 4 beskyttelsesniveauer eller afskæringskriterier, nemlig:

1. Ammoniak

- Det generelle ammoniakkrav
- Det individuelle ammoniakkrav - Maksimal merbelastning af særlige naturområder (§ 7)

Det generelle ammoniakkrav er opfyldt, ved at der etableres delvis spaltegulv med 25-49 % fast gulv ved slagtesvin og toklimastald ved smågrisene i både eksisterende stald og den nye tilbygning, der foretages foderkorrektioner og der etableres gyllekøling i tilbygningen. Derudover overdækkes gyllebeholderen med fast overdækning i form af teltdug. Det individuelle ammoniakkrav er overholdt, idet nærmeste § 7 ligger længere væk end 1.000 meter fra ejendommen.

2. Lugt

- Nabo
- Samlet bebyggelse
- Byzone

Lugtkravene er overholdt. Nærmeste nabo er Neder Jerstalvej 26, 6541 Bevtøft, hvor den korrigerede geneafstand er beregnet til 198,46 m og den vægtede gennemsnitsafstand er beregnet til 219,82 m. Lugtkriteriet er overholdt, da den korrigerede gennemsnitsafstand er kortere end den vægtede gennemsnitsafstand. Afstandskrav til samlet bebyggelse og byzone er ligeledes overholdt.

⁴ Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 1695 af 19/12/2006 med senere ændringer

Meddelelse om godkendelse

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Haderslev Kommune hermed godkendelse til ovennævnte drift på nedenstående vilkår. Det er Haderslev Kommunes samlede vurdering, at miljøgodkendelsen, med de pågældende vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændring i dyreholdet, herunder stalde, gødningsopbevaringsanlæg, udspretningsareal og lignende, før ændringen er anmeldt til og godkendt af tilsynsmyndigheden.

Godkendelsen omfatter udelukkende ejendommens erhvervsdel og forholdet til husdyrbrugslovgivningen. Godkendelser/tilladelser i forhold til anden lovgivning (f.eks. Byggeloven, Planloven, m.v. samt afledning af spildevand og overfladevand efter Miljøloven) skal søges separat og der skal bl.a. indhentes bygge meddelelse inden evt. byggeri må igangsættes.

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Hvis den meddelte miljøgodkendelse ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, betragtes det som kontinuitetsbrud. Så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af miljøgodkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Godkendelsen skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2018.

Klagevejledning og offentliggørelse

Afgørelsen, der alene vedrører forholdene i henhold til Husdyrloven, kan inden 4 uger efter afgørelsens annoncering påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klageberettiget er ansøger, klageberettigede myndigheder og organisationer og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen jf. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 84-87. Godkendelsen er offentliggjort ved annonce i Budstikken den 12.01.2011.

Godkendelsen kan påklages i overensstemmelse med reglerne i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7.

Eventuel klage stiles til Natur- og Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men indsendes skriftligt til Haderslev Kommune, Rådhuscentret 7, 6500 Vojens eller pr. mail til teknikmiljoe@haderslev.dk, som videresender klagen med sagens akter. Haderslev Kommune skal have klagen senest den 09.02.2011 indenfor rådhusets kontortid.

En eventuel klage har ikke opsættende virkning, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, hvorfor godkendelsen på eget ansvar kan udnyttes, før klagefristen er udløbet i henhold til Husdyrlovens § 81, stk. 1. Undtaget fra dette er dog hvis miljøgodkendelsen indeholder vilkår efter § 27, stk. 1, nr. 3, og stk. 2 (vilkår vedrørende landskabelige værdier samt vilkår om etablering af gyllebeholder udenfor bygningsfeltet), hvilket er i henhold til Husdyrlovens § 81, stk. 3.

Såfremt afgørelsen påklages, vil dette blive meddelt ansøger.

Denne afgørelse kan endvidere indbringes for domstolene, jf. Husdyrlovens § 90. En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen.

Med venlig hilsen

Bjarne Hansen
Miljøsagsbehandler

Udkast til afgørelse er fremsendt til kommentering inden meddelelse af godkendelsen til følgende (høring):

Ansøger og konsulent:

- Landmand, Kristian Gad Sørensen, Neder Jerstalvej 21, 6541 Bevtoft (Ejer også Neder Jerstalvej 24)
- Landmands konsulent, Marina Berndt, Sønderjysk Landboforening, Billundvej 3, 6500 Vojens

Høringsparter fundet indenfor radius af 772 m.

- Preben Lund Weiland, Annika Jespersen og Rasmus Hansen, Diagonalvej 7, 6541 Bevtoft
- Allan Rosenberg og Jeanette Fjeldsø Clausen, Galstedvej 14, 6541 Bevtoft
- Karin B., Simon A. H. og Simone B. Schmidt, Galstedvej 16, 6541 Bevtoft
- Jacob Fink Jacobsen, Galstedvej 25, 6541 Bevtoft
- Anton Koshevetsky, Janmson S. Alencar Alves dos Santos og Expedito Pereira Lima Netto, Neder Jerstalvej 24, 6541 Bevtoft
- Niels Peter Schmidt, Neder Jerstalvej 23, 6541 Bevtoft (Ejer også Neder Jerstalvej 26)
- Dorthe Jensen og René Sørensen, Neder Jerstalvej 26, 6541 Bevtoft
- Inge Jensen Fink Jacobsen, Skarrevvej 338, 6200 Aabenraa (Ejer også Galstedvej 25)

Den endelige godkendelse sendes til:

Pr post:

- Landmand, Kristian Gad Sørensen, Neder Jerstalvej 21, 6541 Bevtoft

Naboer (konsekvensområde 772 m):

- Preben Lund Weiland, Annika Jespersen og Rasmus Hansen, Diagonalvej 7, 6541 Bevtoft
- Allan Rosenberg og Jeanette Fjeldsø Clausen, Galstedvej 14, 6541 Bevtoft
- Karin B., Simon A. H. og Simone B. Schmidt, Galstedvej 16, 6541 Bevtoft
- Jacob Fink Jacobsen, Galstedvej 25, 6541 Bevtoft
- Anton Koshevetsky, Janmson S. Alencar Alves dos Santos og Expedito Pereira Lima Netto, Neder Jerstalvej 24, 6541 Bevtoft
- Niels Peter Schmidt, Neder Jerstalvej 23, 6541 Bevtoft (Ejer også Neder Jerstalvej 26)
- Dorthe Jensen og René Sørensen, Neder Jerstalvej 26, 6541 Bevtoft
- Inge Jensen Fink Jacobsen, Skarrevvej 338, 6200 Aabenraa (Ejer også Galstedvej 25)

Pr e-mail med vedhæftet fil:

- Landmands konsulent, Marina Berndt, Sønderjysk Landboforening, Billundvej 3, 6500 Vojens
- Miljøministeriet, Miljøcenter Ribe, Sorsigvej 35, 6760 Ribe
e-mail: post@rib.mim.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København
e-mail: dn@dn.dk
- Det Økologiske råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N
e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- DOF, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
e-mail: natur@dof.dk

Pr e-mail med link til kommunens hjemmeside

- Embedslægerne i Region Syddanmark, Sorsigvej 35, 6760 Ribe
e-mail: syd@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia
e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup
e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd
e-mail: ae@aeraadet.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 12188, 1017 København K.
e-mail: fbr@fbr.dk
- Lokalfd. Danmarks Naturfredningsforening Haderslev, Bent Karlsson, Højgårdsvej 9, Brøndlund, 6500 Vojens
e-mail: bent.karlsson@mail.dk
- Lokalfd. Danmarks Sportsfiskerforbund, Tom Donbæk, Vestergade 25, 6510 Gram
e-mail: td@ledon.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle
e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- DOF Sønderjylland v/ Jørn V. Sørensen, Kongevej 64, 6100 Haderslev
e-mail: haderslev@dof.dk

Generelle vilkår

Drift og indretning

1. Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Neder Jerstalvej 24, 6541 Bevtøft, der er tilknyttet husdyrproduktionen vedrørende CHR nr. 95003 og CVR nr. 20495596.
2. Miljøgodkendelsen træder i kraft den dato den meddeles. Hvor intet andet er nævnt, skal vilkårene være opfyldt ved godkendelsens ibrugtagning. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år efter godkendelsens meddelelse.
3. Den nye tilbygning, skal etableres som angivet på bilag 1.
4. Den nye tilbygning skal opføres i afdæmpede farver og i ikke reflekterende materiale og matche de farver og materialer det eksisterende byggeri har.
5. Den der er ansvarlig for driften skal underrette kommunen før landbruget foretager følgende:
 - Ejerskifte af virksomhed
 - Hel eller delvis udskiftning af driftsherre
 - Indstilling af driften for en længere periode, men dog mindre end 3 år.
6. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af miljøgodkendelsen på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med relevante vilkår.
7. Ved bedriftens ophør, skal der udføres følgende forureningsbegrænsende foranstaltninger:
 - Alle anlæg skal tømmes og rengøres for husdyrgødning, der bortskaffes efter gældende regler.
 - Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til affaldsregulativerne.
 - Gyllebeholdere der ikke længere anvendes, skal rengøres.

Miljøteknisk vurdering

- Drift og indretning

Det forudsættes at bedriften indrettes og drives i overensstemmelse med det i sagen forelagte.

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte byggeri er taget i brug, og der er indsat et dyrehold svarende til den ansøgte produktion. Hvis projektet ikke igangsættes indenfor 2 år efter meddelelse om godkendelse, er det en naturlig følge af vilkår 2, at godkendelsen bortfalder. Hvis projektet derimod iværksættes (nye bygninger eller et dyrehold på mere end 141,25 DE) betragtes projektet som iværksat, og vilkårene træder i kraft.

Det vurderes at ejendommen ligger udenfor de områder, der har særlig interesse, hvad landskabelige værdier angår. Tilbygningen falder visuelt sammen med de øvrige driftsbygninger og det vurderes at bedriften vil fremstå som en driftsmæssig enhed. Det vurderes endvidere at det ansøgte med de stillede vilkår, ikke vil forringe de landskabelige, naturmæssige eller kulturhistoriske værdier, der ligger til grund for området status.

Bygningen placeres i forlængelse af eksisterende stald, hvilket giver mindst mulig påvirkning af landskabet. Med de stillede vilkår om farvevalg og vedligeholdelse af beplantningen, vurderes det, at det er muligt at etablere en harmonisk overgang imellem landskab og byggeri.

Vilkårene om udformning af bygninger og beplantning er ikke stillet i medfør af § 22, da bygningerne opføres i tilknytning til den eksisterende bygningsmasse og vurderes erhvervsmæssige nødvendig for ejendommens drift. Vilkårene er stillet med henvisning til § 23 punkt 4 i Husdyrloven, hvorved der ikke er opsættende virkning i forbindelse med eventuel klage.

Det vurderes, at beliggenheden og udformningen af det ansøgte ikke visuelt vil ændre på området, og at det samlede bygningsanlæg – efter udbygningen – vil fremstå som en driftsmæssig enhed. Der er allerede etableret afskærmede beplantning omkring anlægget.

Gældende afstaldkrav overholdes. Gyllebeholderen er etableret langt fra vandløb og søer.

Det er Haderslev Kommunes vurdering, at de stillede vilkår ved bedriftens ophør, er tilstrækkelige i forhold til at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende miljømæssig stand herunder hensyn til varetagelse af landskabelige hensyn.

Årsproduktion

8. Bedriften tillades drevet med en årsproduktion på maksimalt:
 - 10.685 slagtesvin (30-120 kg) (2.494 stipladser)
 - 3.360 smågrise, 7,2-30 kg (516 stipladser)svarende til i alt 386,09 DE
9. Dyreholdet på ejendommen skal placeres i staldtyper og med vægtintervaller og stipladser som angivet i bilag 4.
10. Det maksimale tilladte antal dyr i ovennævnte dyrekategorier på stald af gangen er 3.010 (stipladser) fordelt som ovenstående
11. Almindelige sæsonudsving samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres, det samme gør dyreholdets størrelse som følge af tilpasninger pga. ændrede vægtintervaller (maksimal afvigelse +/- 10 %) så længe både det maksimale antal DE og geneafstanden for lugt ikke forøges.
12. Bedriften skal underrette tilsynsmyndigheden således:
 - Når besætningen er nået op på maksimal tilladelig produktion svarende til 386,09 DE,
 - Besætningens/produktionens størrelse den 06/01-13
13. I forbindelse med afholdelse af de regelmæssige tilsyn skal afregning fra slagteriet for hele den animalske produktion, dækkende de sidste 3 års produktion, ligge til rådighed for tilsynsmyndigheden. Afregningen skal kunne dokumentere antallet af slagtede svin de pågældende år. Derudover skal slagtesvinenes gennemsnitlige levende vægt fremgå af afregningen.

- Årsproduktion

Det er antallet af dyr, der angiver den tilladelige produktions størrelse. De angivne dyreenheder (DE) er opgivet i henhold til den ved godkendelsestidspunktet gældende Husdyrgødningsbekendtgørelses⁵ definitioner.

Jævnfør vilkår 2 bortfalder den del af godkendelsen, som ikke er udnyttet inden for 2 år. Derfor er der indsat et vilkår om egenkontrol, der skal sikre, at husdyrholdet er indsat inden udløbet af den fastsatte periode. Det er således ikke tilstrækkeligt, at en opbygning er påbegyndt. Såfremt der 2 år efter meddelelse om godkendelse er indsat et dyrehold på mindre end 386,09 DE, vil det være dyreholdet på det pågældende tidspunkt, som er afgørende for det fremtidige maksimale dyrehold.

Det vurderes, at der med rimelighed (+/- 5-10%) kan reguleres i antal producerede slagtesvin, idet en normal slagtesvineproduktion kræver en vis fleksibilitet med hensyn til slagtevægt. Det er dog forudsat, at det samlede antal DE (gældende definition) eller geneafstanden for lugt ikke forøges, da dette kræver godkendelse. Antallet af DE beregnes efter den til enhver tid gældende definition. Ligeledes må antallet af antal stipladser ikke overskrides.

Reguleringen er mulig at styre, idet slagtevægt fremgår af slagteriafregninger eller planårsopgørelser fra slagteri.

⁵ Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødnings, ensilage m.v. nr. 1695 af 19/12/2006 med ændringer

Vilkår for anlæg

Staldinventar- og drift

14. Der skal være overbrusningsanlæg, hvor staldluften tilføres forstøvet vand i samtlige stalde.
15. Ventilationsanlæg skal udføres således, at der ikke opstår væsentlige lugt- eller støjgener. Staldventilatorer skal renholdes og justeres jævnlige efter producentens anvisninger.
16. Bedriften skal, i forbindelse med de regelmæssige tilsyn, redegøre for hvad der er indført af renere teknologi siden sidst samt i hvilket omfang der er sket substitution af råvarer og hjælpestoffer til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.

Ammoniakreducerende miljøteknologi i - anlæg

17. Den nye tilbygning (1.1.2) skal etableres med delvis spaltegulv med 25-49 % fast gulv for dyretypen slagtesvin, og med toklimastald med delvis spaltegulv for dyretypen smågrise.
18. Eksisterende stald (1.1.1) skal etableres med delvis spaltegulv med 25-49 % fast gulv.
19. Staldanlæggets gyllekanaler i tilbygningen (1.1.2) skal forsynes med gyllekølingsanlæg, i alt 800 m² gyllekanaler. For at opnå en reduktion i ammoniakemission på 31 %, skal der i gennemsnit over året køres med en 36 W/m². Varmepumpen skal derfor kunne levere en køleeffekt på mindst 30,6 kW.
20. Det etablerede gyllekølingsanlæg i gyllekanalerne skal være i drift i minimum 8.244 timer. Etableres der en pumpe med større køleeffekt ($P_{\text{køleeffekt}}$) kan driftstiden reduceres tilsvarende jf. formel: $30,6 \text{ kw} \cdot 8.760 \text{ timer} / P_{\text{køleeffekt}} = \text{reduceret driftstid}$.
21. Der skal være tæller til registrering af timeforbrug og kw forbrug på varmepumpen til dokumentation af driftstiden.
22. Den månedlige driftstid og kw forbrug skal indføres i driftsjournalen.
23. Køleanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem samt en alarm og en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper køleanlægget. Anlægget må ikke kunne genstarte automatisk efter driftsstop.
24. Enhver type af driftsstop noteres i driftsjournalen sammen med årsagen hertil.
25. Anlægget skal vedligeholdes ved at følge fabrikantens vejledning herom.
26. Det skal indføres i driftsjournalen hvornår der er foretaget vedligehold af gyllekølingsanlægget og hvad der evt. er foretaget for at rette fejl og mangler.
27. Der skal etableres fast overdækning (betonlåg eller telt-overdækning) på gyllebeholderen.

Miljøteknisk vurdering

- Staldinventar- og drift

Det anbefales at overbruse i 2-4 minutter én gang i timen i slagtesvinestalde med lavtryksanlæg ved staldtemperaturer under 22°C, mens der ved staldtemperatur over 22°C anbefales overbrusning i 4-6 minutter hver halve time. Der er stillet vilkår til overbrusning, idet overbrusning, udover det dyreetiske aspekt, er vurderet at have en gavnlige miljøeffekt – f.eks. ifht. minimering af støv- og lugtgener.

Kravet om vedligeholdelse af ventilationen har til formål at forebygge unødige støj- og lugtgener samt sikre, at ventilationen altid er optimal.

- Ammoniakreducerende miljøteknologi

Kravet om 20 % reduktion (2008) af NH₃ tab fra stald og lager opfyldes ved at etablere gyllekøling i den nye tilbygning. Ved gyllekøling minimeres husdyrgødningens fordamning af NH₃ til atmosfæren og dermed forbliver i gyllen. .

Der er derfor sat en række detailvilkår til kapaciteten jf. Miljøstyrelsens teknologiblad blad 1. udgave 19.05.09, driften og kontrollen af køleanlægget.

Derudover overdækkes gyllebeholderen med fast overdækning i form af telt-dug.

Der ansøges om at installere et gyllekøleanlæg i den nye tilbygning, hvor den ammoniakreducerende effekt skal være 31 % ammoniakreduktion i 8.244 timer/år. Da den angivne effekt kun er når anlægget er i drift stilles der vilkår til dokumentation af driftstiden mm.

Overskudsvarmen fra gyllekøling genanvendes til opvarmning af stalde.

Fodring

28. Der skal i fodringen af dyrene benyttes minimum 2-faset fodring.
29. For at forbedre foderudnyttelsen af fosfor skal der tilsættes fytase til alt foder efter vejledende værdier, og mængden af fosfor i foderet skal tilsvarende sænkes efter anvisning fra foderproducenten.
30. Som dokumentation for den løbende optimering og tilpasning af foderblandingerne i besætningen, den flerfasede fodringsstrategi, skal ejendommens blanderecepter, foderdeklarationer opbevares i en logbog.
31. Logbogen skal indeholde tydelig datomærkning, hvilket vægtinterval den pågældende blanding er anvendt til, dokumentation for fytasetilsætning samt en påtegning af hvem der har optimeret blandingen.
32. Logbogen skal på tilsynsbesøg kunne forevises for en periode svarende til perioden siden sidste kommunale tilsyn.
33. Type 2 korrektion for slagtesvin for kvælstof må højst være 1,15 beregnet ud fra formel i bilag 10.
34. Type 2 korrektion for smågrise for kvælstof må højst være 0,80 beregnet ud fra formel i bilag 10.
35. Samtlige syr i den pågældende dyregruppe og i det pågældende staldsystem på hele ejendommen skal leve op til ovennævnte kvælstof krav. Dokumentation skal mindst dække en sammenhængende periode på 12 måneder i perioden 15. september til 15. februar (jf. plantedirektoratets regler) det efterfølgende år. Det kan f.eks. være effektivitetskontrol, foderkontrol, ajourførte foderplaner eller afregninger fra slagteri eller lignende.

Lugt

36. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikre, at staldene og fodringsanlæg holdes rene.
37. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver anledning til flere lugtgener for omboende end forventet, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan for nedbringelse af generne, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre denne. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af husdyrbruget.

- Fodring

Når det gælder svinebrug mht. foderteknologier angiver BREF-dokumentet, at fasefodring og fytasetilsætning betegnes som bedste tilgængelige teknik. For at leve op til krav om BAT er der derfor sat krav til dette.

Der er stillet vilkår om at der på bedriften skal ske en løbende forbedring af fodereffektiviteten, således at N og P bedst muligt tilbageholdes samt ved fokus på bedst muligt foderblandinger til bedriftens dyrehold. Haderslev Kommune betragter dette som BAT

Ved en såkaldt type 2 korrektion beregnes kvælstofindholdet ud fra de faktiske produktionsforhold på ejendommen i forhold til fodermængde og fodersammensætning samt ind- og afgangsvægt/alders eller ydelse. Ved anvendelse af type 2 korrektion dokumenteres der en mindre udskillelse af kvælstof i husdyrgødningen, hvilket igen medfører en mindre ammoniakemission. Korrektionsmetoden er beskrevet i Plantedirektoratets vejledning om gødsknings- og harmoniregler.

Disse ændringer er en forudsætning for opfyldelse af kravene til reduktion af ammoniakemissionen og der er derfor sat vilkår til niveauet for type korrektionen. Ansøgningens forudsætning for aktuel fodermængde, indhold af råprotein i foderet, antal fravænnede grise, samt indgangsvægt og afgangsvægt fremgår af bilag 11. Korrektionen af kvælstofindhold i husdyrgødning beregnes ud fra standardforudsætninger for husdyrgødningsproduktion med udgangspunkt i 2005/2006.

- Lugt

Det er tilladelsesmyndighedens vurdering at en væsentlig medvirkende faktor til begrænsning af emission, er opretholdelse af en god staldhygiejne i form af rene og tørre stalde, derfor er det stillet vilkår om renholdelse af bedriften og dens omgivelser.

Det vurderes, at godkendelsen ikke vil medføre væsentligt øgede lugtgener for naboejendomme, da nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt, samlede bebyggelse og byzone ligger udenfor den beregnede geneafstand. Det vurderes derfor, at ejendommens lokaliseringsforhold er tilfredsstillende for et landbrug af denne størrelse.

Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal bedriften foretage undersøgelse af forskellige lugt-

Gødnings-opbevaring

38. Der skal altid være en opbevaringskapacitet for fast og flydende husdyrgødning på mindst 9 måneder til rådighed på ejendommen.
39. Beholdere til husdyrgødning skal mindst en gang om året tømmes helt, og der skal ske indvendig og udvendig inspektion (om muligt) med henblik på reparation og vedligeholdelse. Inspektionen og evt. tiltag skal noteres i logbogen.
40. Separationsanlæg skal placeres således at evt. spild ledes til gyllebeholder eller anden opsamlingsbeholder.
41. Fiberfraktionen skal opbevares i lukkede containere eller lægges på lager i dertil indrettet bygning.
42. Afløbsbrønde, tagnedløbsbrønde og lignende, skal sikres, så der ikke ved eventuelle uheld kan afledes gylle til drænsystemet.

Gyllehåndtering

43. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
44. Det skal sikres, at der ved utilsigtet start af pumper ved gylletanken ikke pumpes gylle udenfor tanken.
45. Påfyldning af gyllevogne o.l. skal foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning, eller med gyllevogne som har påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås.

Transport

46. Ved transport af husdyrgødning på offentlige veje skal transportvognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal gødningen straks opsamles.

kilder og/eller behandling af staldlugtemissionen, således at lugten uden for ejendommen formindskes.

- Gødnings- opbevaring

Håndtering af gødning foregår som gylle. Det er vurderet, at der er sikret tilstrækkelig opbevaringskapacitet for gylle, såfremt der på selve ejendommen er minimum 9 måneders opbevaringskapacitet. Opbevaringskapaciteten efter udvidelsen rækker til 10,5 mdr. så vilkåret er derfor opfyldt på ejendommen.

Der er sat krav til placering af separationsanlægget og fiberfraktionen for at sikre mod forurening af jord og grundvand.

Vilkår vedr. årlig kontrol af opbevaringsanlæg til husdyrgødning har til formål at forebygge lækager og uheld. Når der ved den indvendige og udvendige inspektion står "om muligt", er det ikke intentionen, at hele beholderen skal frilægges for inspektion, men blot at den engang om året efterses for evt. revner med mere. Inspektionen kan med fordel finde sted, når oplaget af husdyrgødning er mindst.

Alle afløbsbrønde skal sikres mod tilledning af vand, saft og gylle fra møddinger, gyllebeholdere ensilagepladser/siloer, samt befæstede arealer, hvor der kan være spild af foder og husdyrgødning. Afhængig af terrænforhold er det nødvendigt at have fokus på alle risici.

- Gyllehåndtering

For at forhindre spild og forurening af jord og grundvand stilles der krav om, at al håndtering foregår under opsyn samt at håndteringen foregår på en sådan måde, at evt. gener begrænses.

I øvrigt henvises til skærpede regler for gyllehåndtering i Bekendtgørelse om ændring af Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 736 af 30/06/2008.

- Transport

Bedriften ligger hensigtsmæssigt ift. til- og frakørselsforhold. For at mindske gener fra transport henstilles det, at transport skal foregå indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset.

Spildevand m.v.

47. Spildevand fra rengøring af stalde, o.l. skal ledes til samletank eller gyllesystem.
48. Rengøring af sprøjteudstyr samt påfyldning af sprøjtemiddel til marksprøjte skal foregå på en fast plads med tæt bund og afløb til opsamlingsbeholder/gyllebeholder. Indvendig skylning af marksprøjten kan dog foregå ved at skyllevandet spredes på den mark, der lige er sprøjtet.
49. Al vask af maskiner og redskaber, skal foregå på en støbt, fast plads hvor bortledning af spildevandet sker til en opsamlingsbeholder. Udbringning skal ske jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning.

Uheld og driftsforstyrrelser

50. Bedriften skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld.
51. Der skal udarbejdes en beredskabsplan eller driftsfor skrift, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal indsendes til tilsynsmyndigheden senest 2 måneder efter meddelelsen af denne godkendelse.
52. Beredskabsplanen skal revideres/kontrolleres sammen med de ansatte mindst 1 gang om året. Den skal være let tilgængelig og synlig for ansatte og øvrige der færdes på ejendommen og findes i et sprog der kan forstås af de ansatte.
53. Beredskabsplanens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder / miljømyn dighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol.

- Spildevand

Det er kommunens vurdering, at der er en miljømæssig risiko forbundet med vask af maskiner og ikke mindst sprøjteudstyr. Der er derfor stillet vilkår om, at vask skal ske på en vaskeplads med afløb til en opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Herved vil vaskevandet blive ført til gyllebeholderen og udspreddt med gyllen, hvilket vil være en miljømæssigt forsvarlig løsning. Der er ligeledes stillet vilkår om, at vaskepladsen skal anvendes ved påfyldning af sprøjtemidler.

Tag- og overfladevand uden rester af husdyrgødning der ansøges udledt til dræn eller vandløb er ikke indeholdt i denne godkendelse og derfor skal der søges særskilt tilladelse inden byggeriet igangsættes. Der gøres opmærksom på at der skal søges særskilt tilladelse til afledning af tag og overfladevand ved Haderslev Kommune.

- Uheld og driftsforstyrrelser

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Det skal derfor sikres, at der ved utilsigtet start ikke pumpes gylle udenfor tanken. Ligesom overpumpningen skal ske under opsyn. Dette gør sig ligeledes gældende ved tankning af diesel.

En række af de stillede vilkår har til formål at forebygge uheld, som kan medføre forurening af det eksterne miljø. Generelt er det dog væsentligt, at der i den daglige drift tages de nødvendige foranstaltninger ift. at reducere potentielle risici. Såfremt der alligevel sker uheld, er beredskabsplanen et væsentligt værktøj ift. at mindske de negative konsekvenser, som følge af uheld. Beredskabsplanen skal beskrive procedurerne i tilfælde af et givent uheld sker, så der ikke er tvivl om, hvad der skal gøres, hvem der skal kontaktes mv.

Udover at være BAT, så er det Haderslev Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan vil være til stor hjælp for landmanden og relevante myndigheder, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som oliespild og store som f.eks. brand, hærverk o.l.

Beredskabsplanen skal revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året, og den skal være kendt af gårdens ansatte mm. og andre, der har deres daglige gang på bedriften. For at alle skal kunne få adgang til planen, skal den være let tilgængelig og synlig og såfremt der er udenlandsk arbejdskraft, findes i et sprog der kan forstås af de ansatte.

Støj

54. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til flere støjgener for omboende end forventet, skal virksomheden lade udarbejde en handlingsplan, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre denne.
55. Såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj er velbegrundede, skal ejendommen for egen regning eftervise, at de stillede støjkraav er overholdt.

Støjmåling kan max. kræves 1 gang årligt på tilsynsmyndighedens forlangende, med mindre der er konstateret overtrædelse af gældende regler/(vilkårsbestemte) støjgrænser. Målingerne skal udføres i overensstemmelse med miljøstyrelsens vejledninger herom.

Skadedyr

56. Der skal overalt på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium.
57. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning m.v.
58. Stalde, lagre og andre anlæg holdes i forsvarlig rottesikker stand, m.v. med henblik på at forhindre gode levemuligheder for rotter.

Støv

59. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener udenfor ejendommens eget areal, vurderet af tilsynsmyndigheden.
60. Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med cykloner eller anden støvbegrænsende foranstaltning.

Lys

61. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende.
62. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.

- Støj

Der etableres ikke nye støjende anlæg i forbindelse med udvidelsen. Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger idet de nærmeste naboer ligger så langt fra bedriften, at det ikke vurderes at kunne opstå gener.

- Skadedyr

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som straks skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt, hvorfor der stilles vilkår herom. Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende. Bemærk at retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium opdateres 1 gang årligt.

- Støv

Med hensyn til støvgener fra gården forventes det ikke at give væsentlige problemer. Dog henvises der til god landmandspraksis at al transport til og fra bedriften skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

- Lys

Der er kun lys i staldene nogle få timer om dagen ved opsyn med dyrene. Der forventes ingen problemer med lysforhold.

Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal bedriften lade foretage undersøgelse af forskellige lyskilder, således at lyset uden for ejendommen formindskes.

Oplag af olie og kemikalier

63. Olier og kemikalier skal opbevares i egnede beholdere med tætsluttende låg. Beholderne skal være beregnet til formålet og skal være tydelig mærket med angivelse af indhold. Oplaget må ikke medføre forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder af jord, vandområder, grundvand, luft eller kloak.
64. Oplagspladsen skal være afskærmet mod nedbør og indrettes eventuelt med fald, fordybning eller opkant så en mængde, mindst svarende til indholdet af den største beholder, tilbageholdes ved spild eller lækage.
65. Tankning skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund således at spild kan opsamles og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand/grundvand.

Affald

66. Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.
67. Bedriftens olie- og kemikalieaffald skal til enhver tid opbevares i tæt emballage, afskærmet mod nedbør og uden mulighed for afløb til kloak, jord, overfladevand eller grundvand. Opbevaringen skal ske således, at der er opsamlingskapacitet til en mængde, svarende til rumindholdet af den størst benyttede beholder.
68. Der må i tidsrummet indtil afhentningen ikke opstå uhygiejniske forhold herunder adgang for omstrejfende dyr.

Vilkår for separationsanlæg

69. Der skal foreligge dokumentation for at svinegylle svarende til 386,090 DE behandles i separationsanlæg og fraføres.
70. Såfremt separationsanlægget ikke fungerer skal kommunen informeres herom. Kommunen kan ved længerevarende eller gentagne problemer kræve, at der udarbejdes en handlingsplan til afhjælpning af problemerne. Kan problemerne ikke afhjælpes kan kommunen kræve, at miljøgodkendelsen tages op til revurdering.

- Oplag af olie og kemikalier

For at undgå forurening pga. af spild eller uheld skal overjordisk oplag af olier og kemikalier, opbevares på tæt bund og uden mulighed for afløb.

Da der endvidere er stor risiko for spild på jorden, hvor traktorer og andre motoriserede landbrugsmaskiner påfyldes brændstof mm, er der stillet krav om, at stederne skal være udformet således, at der ikke kan ske afløb til og forurening af jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Ift. bedriftens olietanke henvises i øvrigt til reglerne i olietankbekendtgørelsen (Bek. nr. 259 af 23. marts 2010).

Affald

Det er BAT at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over evt. indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Derfor skal man på ejendommen føre registrering over affaldsproduktionen (i form af f.eks. kvitteringer og fakturaer fra godkendt vognmand) samt at bortskaffelsen skal ske i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ.

Der gøres opmærksom på at animalsk affald, herunder døde dyr, skal opbevares efter gældende regler i "Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr"⁶. Det skal opbevares på en måde der medfører, at der ikke opstår uhygiejniske forhold og unødige gener.

- separationsanlæg

Der afsættes husdyrgødning fra 386,09 DE til ejers anden ejendom, Neder Jerstalvej 21, 6541 Bevtøft.

Al svinegylen, der produceres på ejendommen (386,09 DE) separeres i eget separationsanlæg.

⁶ Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr nr. 439 af 11. maj 2007

Vilkår for miljøredegørelser

71. Der skal på bedriften foretages et energieftersyn af et energiselskab eller -konsulent, hvor de energiforbrugende processer i bedriften gennemgås. Der skal udarbejdes en rapport som indeholder resultater og evt. konkrete energi-spæreforslag. Rapporten skal indsendes som kopi til tilsynsmyndigheden.
72. Bedriften skal tilknyttes Energistyring "Erhverv" med automatisk fjernaflysning af el.

Miljøteknisk vurdering

- miljøredegørelser

Disse vilkår er efter aftale med ansøger indføjet med henblik på at skabe større åbenhed og forståelse for virksomhedens miljøforhold samt at det inden byggeriet færdiggøres kan foretages valg der sikre at man har anvendt BAT mht. til energiprocesserne.

Miljø- og ressourcestyring bygger på en helhedsvurdering ud fra et princip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen. Det drejer sig om at minimere anvendelsen af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tabene til omgivelserne bliver så små som muligt under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

Ved jævnlig aflæsning af energimålere kan man hurtigt danne sig et overblik over energiforbruget og samtidig sikre sig mod uforudsete udgifter. Alene ved at forholde sig kritisk til forbruget kan man erfaringsmæssigt opnå besparelser på op mod 5-10 % af årsforbruget.

Haderslev Kommunes samlede vurdering

På baggrund af ansøgningsmaterialet samt kommunens registreringer af områdets grundvands-, vandløbs- og naturforhold har kommunen vurderet, at miljøgodkendelsen, med de pågældende vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, *ikke* vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Det er derfor Haderslev Kommunes opfattelse at:

- udvidelsen kan ske under hensyntagen til de landskabelige værdier
- driften kan ske uden væsentlig gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.)
- bedriften drives under anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT),
- der er sikret en tilfredsstillende beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbar over for næringsstofpåvirkning.
- endvidere overholder udvidelsen husdyrlovgivningens fastlagte afskæringskriterier.

Derfor meddeler Haderslev Kommune miljøgodkendelse til bedriften på en række vilkår.

Der meddeles godkendelse til etablering af et dyrehold svarende til 386,09 DE i svin. Det er antallet af dyr der angiver den tilladelige produktions størrelse. De angivne DE er opgivet i henhold til den ved godkendelsestidspunktet gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse.

I forbindelse med udvidelsen etableres der en tilbygning på 1.200 m² til eksisterende stald. Derudover etableres der et separationsanlæg, og dermed en fortank på 200 m³ og et befæstet areal på 60 m² til separationsanlægget.

Al husdyrgødning separeres og afsættes til Neder Jerstavej 21, 6541 Bevtoft.

Alle udspretningsarealer er behandlet i miljøgodkendelse til ejers anden ejendom – Neder Jerstavej 21, 6541 Bevtoft.

Kommentarer til udvidelsen

I foroffentlighedsfasen er der ikke indkommet bemærkninger til det ansøgte projekt.

I høringen er der ikke kommet bemærkninger til udkast til miljøgodkendelse.

Undersøgte alternativer

Meddeles der ikke miljøgodkendelse til det ansøgte projekt vil 0-alternativet være en fortsættelse af den hidtidige drift af ejendommen. Denne løsning vil begrænse mulighederne for, at udnytte staldanlægget til fulde, da der i dag er større staldkapacitet end til den miljøgodkendte produktion.

Hvis den hidtidige drift skal fortsætte, vil udviklingsmulighederne begrænses og ansøger vil sandsynligvis være nødsaget til enten at sælge ejendommen eller opkøbe en alternativ ejendom for at udvikle denne ejendom og modvirke en faldende realløn. Dette vil dog kræve en stor investering af opkøb og eventuel modernisering af en anden ejendom. Det anses som en klar fordel at samle aktiviteterne på et sted, frem for flere steder samt nødvendigt at effektivisere bedriften for at fastholde indtjening og medarbejdere på længere sigt.

Kommunen vurderer samlet set ikke de behandlede alternativer som værende bedre end det ansøgte projekt.

Påvirkning af omgivelserne

Godkendelsesmyndigheden kan meddele miljøgodkendelse efter lovens § 11, hvis den finder det godtgjort, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Ved vurderingen af, om husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen, skal det bl.a. sikres, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde,

- at beskyttelsen af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning, finder sted,
- at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.),
- at hensynet til de landskabelige værdier er varetaget,
- at energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,
- at mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- at produktionsprocesserne er optimeret i det omfang det er muligt,
- at affaldsfrembringelse undgås, og hvor dette ikke kan lade sig gøre, at mulighederne for genanvendelse og recirkulation er udnyttet,
- at til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

Nedenstående vil bedriftens aktiviteter blive vurderet iht. ovenstående i det omfang det er relevant.

I det følgende behandles det ansøgte inddelt efter disse emner:

- Landskabet
- Naboer (placering, lugt-, støj-, flue- og lysgener m.v.)
- BAT- bedste tilgængelige teknik.
- Energi og ressourcer
- Uheld og driftsforstyrrelser
- Jord
- Grundvand
- Overfladevand
- Natur

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte byggeri er taget i brug, og der er indsat et dyrehold svarende til den ansøgte produktion. Derfor er der indsat et vilkår om egen-

kontrol, der skal sikre, at husdyrholdet er indsat inden udløbet af den fastsatte periode. Det er således ikke tilstrækkeligt, at en opbygning er påbegyndt.

- tidsplan for udbygningen

Byggeriet ønskes påbegyndt i foråret 2011 og forventes at være færdigt efter ca. 4 måneder. Tidspunktet for start af byggeriet afhænger dag af, hvornår miljøgodkendelsen meddeles og hvornår håndværkerne kan gå i gang.

Varetagelse af hensyn til landskab

Den nye godkendelsesordning gennemfører VVM-direktivet og IPPC-direktivet for så vidt angår husdyrbrug og samler kravene til ansøgning og myndighedsbehandling med de relevante dele fra bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed og planlovens bestemmelser om landzoneregulering.

Ejendommen er beliggende i det åbne land ca. 673 SØ for Bevtoft, som er den nærmeste byzone i området.

Der er tale om et åbent landskab, præget af mindre landbrugsejendomme med spredt landbrugsbebyggelse og mange af markerne er adskilt af læhegn og der er enkelte skovområder. Der er læhegn og tætte beplantningsområder omkring ejendommen.

Der udvides med en tilbygning på 1.200 m³ til eksisterende stald. Tilbygningen bygges mod syd. Derudover etableres der et separationsanlæg og gyllebeholderen overdækkes med teltdug.

Placeringen af det ansøgte byggeri ligger uden for geologisk interesseområde, særlige landskaber, bevaringsværdige kulturmiljøer, fredede områder og potentielle naturområder.

Såvel stalden som gyllebeholderen overholder gældende afstandskrav. Det nye byggeri er ikke beliggende i bygge og beskyttelseslinjer, jf. kommuneplan.

Der er sat vilkår til at byggeriet opføres i afdæmpede farver og ikke reflekterende materialer.

Kommunen vurderer, at den nye tilbygning ikke ændrer væsentligt på oplevelsen af landskabet. Det vurderes, at beliggenheden og udformningen af det ansøgte ikke visuelt vil ændre på områdets karakter, da der er eksisterende læhegn og tilbygningen ikke bliver synlig fra offentlig vej.

Det vurderes at de stillede vilkår ved bedriftens ophør, er tilstrækkelige i forhold til at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende miljømæssig stand herunder hensyn til varetagelse af landskabelige hensyn.

Naboer – placering, – lugt-, støj-, flue- og lysgener m.v.

Generelt i forhold til naboer kan det oplyses at kommunen aldrig har modtaget klager over lugt, støv og støj fra ejendommen.

Nærmeste nabo er Neder Jerstalvej 26, 6541 Bevtoft, som ligger ca. 224 m fra nærmeste staldafsnit med udvidelse. Jf. lovens § 6 må der ikke udvides indenfor 50 m af alle nabobeboelser, hvilket er overholdt. Denne nabo er en nabo uden landbrugspligt og skal derfor indgå i ft. lugtberegningen.

- placering af nye anlæg

Det er Haderslev Kommunes vurdering, at placeringen af den nye tilbygning ikke vil komme til at skærme udsynet for de nærmeste naboer. Denne vurdering bunder i, at ingen af naboerne har stuehus ud mod den nye tilbygning, og da der er eksisterende beplantning omkring både den ansøgte ejendom og naboejendommene.

- kumulativ effekt

Oplysningerne om kumulation skal bruges i lugtberegningen. Er der andre husdyrbrug, som medfører lugtgener i det samme punkt i byzone, samlet bebyggelse eller nabo, skærpes kravene til geneafstanden i forbindelse med ansøgningen. Der er ikke andre ejendomme med over 75 DE indenfor 100 meter af naboejendommen eller indenfor 300 meter i ft. samlet bebyggelse og byzone.

- lugt

Det vurderes, at der med rimelighed kan reguleres i antal producerede slagtesvin, idet en normal slagtesvineproduktion kræver en vis fleksibilitet med hensyn til slagtevægt. Det er dog forudsat, at det samlede antal DE eller geneafstanden for lugt ikke forøges.

Geneafstande (i meter) fra ejendommen ved ansøgte projekt er beregnet som følger:

	Beregnet gene afstand i meter ukorrigeret.	Faktisk afstand i meter (nærmeste staldmidtpkt)
Enkeltbolig*) (Neder Jerstalvej 26, 6541 Bevtoft)	198,46	224
Samlet bebyggelse (Farvergården)	435,87	803
Byzone (Bevtoft)	584,21	673
Konsekvens radius	772,66	-

Nærmeste nabobeboelse (Neder Jerstalvej 26, 6541 Bevtoft), der ikke er et landbrug, ligger ca. 224 meter fra nærmeste staldbygning. Den korrigerede geneafstand til nabobebyggelse er beregnet til 198,46 meter og den vægtede gennemsnitsafstand er beregnet til 219,82 meter.

Den korrigerede geneafstand til byzone (Bevtoft) er beregnet til 439,89 meter og den vægtede gennemsnitsafstand er beregnet til 672,98 meter.

Den korrigerede geneafstand er geneafstanden, hvor der er korrigeret for bl.a. vindretning og kumulation fra andre husdyrbrug > 75 DE. Den indeholder desuden en korrektion baseret på en bortscrening af staldafsnit, som er placeret længere væk end 1,2 gange geneafstanden.

Den vægtede gennemsnitsafstand er en beskrivelse af den reelle afstand mellem staldafsnittene og omboende. Den vægtede gennemsnitsafstand beregnes kun for de staldafsnit, som ikke er bortscrenet ved at ligge længere væk end 1,2 gange geneafstanden.

Genekriterierne for nærmeste nabobeboelse og byzone er overholdt, da den korrigerede geneafstand er kortere end de vægtede gennemsnitsafstand. Afstanden til samlet bebyggelse er ligeledes overholdt.

Konsekvensområdet for ejendommens lugtafgivelse er beregnet ud fra FMK modellen. For det ansøgte projekt er konsekvensområdet beregnet til 772,66 m jf. IT-regneark version 3.

Konsekvensområdet vil sige det område, hvor lugten fra ejendommen kan konstateres – uden at den af den grund vurderes at være til gene for omkringboende.

Der er stillet krav om overbrusningsanlæg i samtlige stalde bortset fra farestalde (er etableret på bedriften). Dette anses for BAT idet en god drift og styring af overbrusning af gødearealer kan medvirke til at kontrollere dyrenes gødeadfærd og dermed medvirke til at sikre, at husdyrgødningen hurtigt føres fra stald til lager. Herved mindskes både lugtgener og ammoniaktab, og muligheden for udklækning af fluelarver reduceres. Endvidere kan overbrusningsanlæg have en positiv effekt på mængden af støv i stalden.

Der etableres fast overdækning på gyllebeholderen.

Det vurderes samlet, at godkendelsen ikke vil medføre uacceptable lugtgener for naboejendomme, samlet bebyggelse og byzone, da genekriterierne er overholdte. Det vurderes derfor, at ejendommens lokaliseringsforhold er tilfredsstillende for et landbrug af denne

størrelse. Det må dog forventes at beboelser indenfor konsekvensområdet på 772,66 m vil opleve øget lugt, idet lugtgeneafstanden øges ved det ansøgte projekt, men lugtgenerne er beregnet til at ligge under de fastlagte beskyttelsesniveauer for lugt.

Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal bedriften lade foretage undersøgelse af forskellige lugtkilder og/eller behandling af staldlugtemissionen, således at lugten uden for ejendommen formindskes.

- Støj

På grund af afstanden til nærmeste nabo vurderes landbrugets faste anlæg m.v. ikke at give anledning til en støjpåvirkning af omgivelserne, som vil medføre gener for de omkringboende.

Derfor er det ikke fundet nødvendigt at kræve en støjmåling udført. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger efter nærmere definerede anvisninger.

- Fluer mm.

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som straks skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt, hvorfor der stilles vilkår herom.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende. Bemærk at retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium opdateres 1 gang årligt.

- Støv

Med hensyn til støvgener fra gården forventes det ikke at give væsentlige problemer. Dog henvises der til god landmands-praksis at al transport til og fra bedriften skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

- Lys

På bedriften er der kun meget lidt natbelysning, hvorfor det ikke forventes at give væsentlige problemer.

Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal bedriften lade foretage undersøgelse af forskellige lyskilder, således at lyset uden for ejendommen formindskes.

- Affald

Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen. Derfor skal man på ejendommen opbevare og bortskaffe affald i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ. Når det gælder farligt affald er der stillet vilkår om, at det skal sorteres i separate egnede beholdere. Der stillet egenkontrol vilkår om, at kvitteringer fra bortskaffelse af farligt affald skal kunne fremvises ved tilsyn. Dermed er der sikret, at der kan føres effektiv kontrol af, om det farlige affald bortskaffes korrekt. Der vurderes på baggrund af dette og på baggrund af oplysningerne der er givet af ansøger, at det er sikret at affaldet fra virksomheden bortskaffes på en korrekt måde.

Placeringen af de døde dyr der afventer at blive afhentet af DAKA, fremgår af bilag 2. Ved placeringen er der blandt andet forsøgt at minimere generne for omgivelserne. Der er stillet vilkår om at animalsk affald og døde dyr skal opbevares på en måde der medfører, at der ikke opstår uhygiejniske forhold og unødige gener.

Ud over vilkårene er det vurderet, at Bekendtgørelse nr. 439 om opbevaring af døde dyr af 11.5.2007 er tilstrækkelig til at sikre at animalsk affald og døde dyr opbevares på en måde, der medfører, at der ikke opstår uhygiejniske forhold og unødige gener.

- Transport

Bedriften ligger hensigtsmæssigt ift. til- og frakørselsforhold og transporter til og fra marker sker udenfor landsbyer samt med kun få beboelser langs vejen. Dog ligger nogle arealer således at kørsel gennem byzone (Bevtoft) er nødvendig. Transport til arealerne hvor kørsel skal ske gennem byområder i forbindelse med udbringning af husdyrgødning henstilles derfor til kun at foregå i dagtimerne på hverdage.

For at mindske gener fra transport henstiller kommunen til, at transport skal foregå indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset.

Det ansøgte vil betyde en forøgelse af forbruget af foder m.v. og en øget transport til og fra ejendommen. Forøgelsen af antallet af transportere er efter kommunens opfattelse ikke af et omfang, som vil indebære væsentlige forøgede gener for omkringboende.

BAT – bedste tilgængelige teknik

Strategien i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v., bygger på forureningsbegrænsningsprincippet, der er beskrevet i lovens § 1. Lovens strategi prioriterer forebyggelse højest. Forurening skal først og fremmest forebygges ved anvendelse af renere teknologi, herunder mindre forurenende råvarer, processer og anlæg. Den forurening, der ikke kan forebygges, skal begrænses mest muligt ved anvendelse af bedst mulige renseteknologi.

Ved godkendelse af husdyrbrug efter loven skal husdyrbruget og godkendelsesmyndigheden i forbindelse med godkendelsen foretage en vurdering af virksomhedens teknologi i forhold til det, som beskrives som "Bedste Tilgængelige Teknik".

Endvidere skal virksomheden og kommunen i forbindelse med godkendelse foretage en vurdering af virksomhedens teknologi i forhold til det, som beskrives som "Bedst Tilgængelige Teknologi" (jf. BAT-notat/BREF-dokument for svine- og fjerkræbrug). Virksomheden benytter sig til stadighed af professionel landbrugsrådgivning, og driften af ejendommen bliver derfor tilrettelagt efter den nyeste viden indenfor området.

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen om miljøgodkendelse er der foretaget en vurdering af anvendte virkemidler til begrænsning af skadelig miljøpåvirkning. Desuden er foretaget en vurdering af begrundelser for fravalg af virkemidler. Vurderingen har til hensigt at belyse, om der på ejendommen / bedriften er anvendt bedst tilgængelig teknik, dvs. en teknik som under indtryk af økonomisk proportionalitet i videst mulig omfang begrænser skadelige miljøpåvirkninger.

Der er i forhold til kommunens niveau for BAT på landbrugsområdet foretaget vurderinger for områderne.: management, foder, staldindretning, forbrug af vand og energi, opbevaring/behandling og udbringning af husdyrgødning.

-Management

Beskrivelse af hvilke ledelses- og kontrolrutiner der anvendes for at styre husdyrbrugets miljøforhold herunder rutiner vedr. de anvendte teknologier.

Miljø- og ressourcestyring bygger på en helhedsvurdering ud fra et princip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen. Det drejer sig om at minimere anvendelsen af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tabene til omgivelserne bliver så små som muligt under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

I forhold til BAT skal alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne i øvrigt påvirkes mindst muligt. Det er på baggrund af den beskrevne drift vurderet at det ansøgte projekt lever op til dette.

Det er BAT at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over evt. indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Derfor skal man på ejendommen føre registrering over affaldsproduktionen (i form af f.eks. kvitteringer og fakturaer fra godkendt vognmand).

Udarbejdelse af beredskabsplan opfattes at kommunen som værende BAT idet udarbejdelsen af planen gør at man får vurderet og gennemtænkt forskellige former for procedurer ved diverse uheld således at evt. skader ved uheld kan minimeres. Der er derfor sat vilkår om at der skal udarbejdes en beredskabsplan hvis en sådan ikke allerede forefindes.

På bedriften udarbejdes endvidere gødningsplan, der er dagligt eftersyn af anlæg mv. og registrering af ressourceforbrug, oplæring og uddannelse af personale mv., hyppig rengøring og der er udarbejdet beredskabsplan. Kommunen vurderer at ansøger lever op til anvendelse af BAT.

-Foder

Når det gælder svinebrug mht. foderteknologier angiver BREF-dokumentet, at fasefodring og fytasetilsætning betegnes som bedste tilgængelige teknik. For at leve op til krav om BAT har Haderslev Kommune derfor sat krav til dette.

I henhold til BREF dokumentet er det BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af foderet, og løbende kontrol, således at det stemmer overens med dyrenes behov, samt at reducere indholdet af råprotein i foderet. På ejendommen foretages følgende:

- Der anvendes færdigfoder (tørfoder) indeholdende fytase og et fosfor- og råproteinindhold indenfor de vejledende niveauer i BAT-foder (jf. BREF).
- Foderplanen udarbejdes i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.
- Ansøger har valgt, som virkemiddel, at lave en råproteinkorrektion på foderet til slagtesvin, fra de nuværende 157,6 råprotein/FE til 150 (og for smågrise 147) råprotein/FE
- Effektiv og præcis fodring reducerer ammoniumindholdet i gødningen mere end indholdet af organisk kvælstof. Ammonium er kilden til ammoniakfordampning, og derfor vil en relativt større reduktion i ammoniumindholdet end i total-N indholdet medføre en større reduktion i ammoniakfordampningen end en total N-reduktion tilsiger.
- Der anvendes en foderblandinger til smågrisene og en foderblanding til slagtesvinene. Herved sikres en meget optimal fodring tilpasset de enkelte dyregrupperes behov.

Fravalg:

Brug af benzosyre er fravalgt, da der er vurderet, at dette bliver en meget dyr råvare i fremtiden, og derfor vil være for dyrt et virkemiddel at benytte i forhold til den ammoniakreduktion, der kan opnås.

Haderslev Kommune har vurderet, at med de iværksatte tiltag, indenfor fodring og de stillede vilkår, lever projektet op til kravet om BAT.

-Staldindretning

Det fremgår af forarbejderne til Husdyrbrugsloven, at kravet om BAT gælder for både eksisterende og nyetablerede dele af anlægget, når der søges om godkendelse af en ændring eller udvidelse.

Kommunens niveau for staldsystemer i det ansøgte projekt er følgende:

1. Nye stalde: Der bør tages udgangspunkt i Miljøstyrelsens BAT-standardvilkår og Miljøstyrelsens teknologiblade/Landscenterets BAT byggeblade for dyretypen, således at dette bliver niveauet for bedste tilgængelige staldsystem.
2. Eksisterende stalde med udvidelse/ændring: Det er Haderslev Kommunes vurdering, at der, såfremt der i en eksisterende stald hvori der sker udvidelse/ændring ikke anvendes bedst tilgængelige staldteknologier jf. Landscenterets BAT-byggeblade for dyretypen skal der redegøres for, om der kompenseres med tilstrækkelig teknologi ud fra vurdering af økonomisk proportionalitet. Desuden sættes en frist for at staldene skal leve op til dette niveau samtidig med udnyttelse af godkendelsen.
3. Eksisterende stalde uden udvidelse/ændring: For krav til eksisterende dele af et anlæg forudsættes det, at der indrømmes virksomheden en rimelig frist til at imødekomme de nye krav, der fastsættes i en miljøgodkendelse foranlediget af en ændring eller udvidelse. Der er derfor givet frist til at disse stalde først renoveres til BAT efter en rimelig årrække afhængig af staldens restlevetid og/eller ud fra vurdering af økonomisk proportionalitet.

I forløbet frem mod denne konkrete ansøgning om udvidelse af dyreholdet, er der foretaget forskellige økonomiske og miljømæssige beregninger på udvidelsen af dyreholdet. Det endelige ansøgningsmateriale, beror på projektilpasninger der vurderes at være BAT.

Stald med ansøgnings nr. 1.1.1

Stald 1.1.1 er eksisterende stald. Stalden er indrettet med delvis spaltegulv med 25 – 49 % fast gulv. Staldsystemet er BAT for dyretypen.

Stald med ansøgnings nr. 1.1.2

Denne stald er opdelt i to staldsystemer. Staldsystemet ved slagtesvinene er delvis spaltegulv med 25 – 49 % fast gulv. Staldsystemet ved smågrisene er toklimastald med delvis spaltegulv. Staldsystemerne er BAT for dyretypen. Der etableres gyllekøling i den nye tilbygning.

Af bilag 4 fremgår der en oversigt over produktionen fordelt på de enkelte stalde, samt med tilhørende redegørelse for BAT.

Haderslev Kommune har med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende standardvilkår, beregnet et BAT emissionsniveau for bedriften på 4.779 kg NH₃, se bilag 5. Ammoniakemissionen ved det ansøgte projekt er 4.353 kg NH₃ jf. ansøgningen, det beregnede niveau for BAT jf. Miljøstyrelsens vejledende standard vilkår er således overholdt.

Fravalg:

Der er fravalgt nogle teknologier der ligeledes er BAT. Det er fravalgt at etablere *luftvasker*, da disse er så dyre at etablere, at det vurderes at være uproportionalt. *Gylleforsuring* er fravalgt på grund af, at det med det aktuelle produktionsanlæg ikke er muligt at installere forsuring i alle staldafsnit. Der kan desuden være problemer med tæring af beton i ældre staldanlæg ved forsuring af gyllen, og ved afsætning af forsuret gylle til biogasanlæg.

Haderslev Kommune vurderer, at der med ovennævnte til- og fravalg er taget de nødvendige forholdsregler under indtryk af økonomisk proportionalitet.

Denne vurdering bygger på, at selv om hvert enkelt staldanlæg ikke er indrettet således at BAT niveauet opfylder på hvert staldafsnit, så er der for opnåelse af det samlede BAT-niveau for ejendommen kompensere ved etablering af ekstra gyllekøling og opbevaring af al husdyrgødning sker med fast overdækning. Således vil den samlede ammoniakemission fra det projektet være på 4.353 kg N/år mod det beregnede BAT niveau på 4.779 kg N/år. Haderslev Kommune vurderer derfor, at der for det ansøgte projekt, i tilstrækkeligt omfang er redegjort for at projektet lever op til kommunens BAT niveau. Se BAT beregning bilag 5.

Der er desuden installeret overbrusning som forbedrer gødeadfærd hos grisene, således at overfladen med potentiel ammoniakfordampning bliver mindre.

Kommunen vurderer sammenfattende at niveauet for BAT er overholdt ved det ansøgte projekt. Staldopbygning og BATniveau fremgår af bilag 4.

-Forbrug af vand og energi

Renere teknologi er et bærende element i Husdyrloven. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man både selv indføre renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi bl.a. ved at stille krav, når der købes ind.

Renere teknologi sigter blandt andet på: At minimere forbrug af energi, vand og andre råvarer pr. produceret enhed.

For at forbedre den generelle miljømæssige drift ift. ressourcer er BAT følgende:

- At man gennemgår bedriften med henblik på besparelse på el-forbrug og andre energikilder, evt. sammen med sit energiselskab. Ved jævnlig aflæsning af energimålere og vandmålere kan man hurtigt danne sig et overblik over forbruget og samtidig sikre sig mod uforudsete udgifter. Alene ved at forholde sig kritisk til forbruget kan man erfaringsmæssig opnå besparelser på op mod 5-10 % af årsforbruget.
- At man fører regnskab over forbrug af vand, energi, foder samt kunstgødning, samt minimerer forbruget pr. produceret enhed.
- At vandingssystemet vedligeholdes således, at vandspild undgås
- At der anvendes energibesparende belysning
- At opdage og reparere evt. lækager hurtigst muligt.
- At man til stadighed renholder og vedligeholder anlæg og maskiner således, at de altid fungerer optimalt.
- At man udskifter miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige
- At gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet.

På ejendommen foretages følgende tiltag - vandforbrug:

- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Mindre reparationer udføres straks og om nødvendigt tilkaldes service.
- Det er forsøgt at finde en balance mellem rengøring pga. hygiejne og smitte og begrænsning af vandforbrug.
- Der er drikkekopper til vandforsyning. Det vand der ikke drikkes er opsamlet i drikkekoppen, hvilket sikrer minimalt vandforbrug.
- I klimastalden er der etableret overbrusningsanlæg. Anlægget benyttes til køling (overbrusning af dyrene) samt iblødsætning af staldene før vask.
- Der er højtryksskøling i farestalden, hvilket tilfører staldluften forstøvede vandpartikler. Vandpartiklerne fordamper i den opvarmede staldluft, hvilket afkøler luften. Højtryksanlægget anvendes også til iblødsætning af stalde før vask.

- Stalde sættes i blød før vask. Efterfølgende vaskes med højtryksrensere og koldt vand.

På ejendommen foretages følgende tiltag - energiforbrug:

- Der er installeret trinløs styring af ventilatorer i nogle af staldene, hvilket regulerer luftcirkulationen efter behov, og giver dermed lavest mulig forbrug af energi. Derved sikres også minimumsventilation i perioder, hvor behovet for ventilation er begrænset.
- Mekaniske ventilatorer efterses og rengøres hyppigt for at minimere modstand i ventilationssystemet og dermed mindske energiforbruget.
- Ventilationsanlægget er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i stalden og el-forbruget.
- Lyset i staldene styres af fodringsanlægget. Der er udelukkende lys under fordring og kort tid derefter. I øvrige stalde er der udelukkende lys ved opsyn med dyrene. I færestalden er der ovenlys.
- Der er ovenlys i færestald og løbeafdeling.
- Alle stalde er fuldt isolerede.
- Udendørs belysning er styret med bevægelsessensorer
- Logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandedanlæg, er indrettet så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

Det er kommunens opfattelse, at landmanden igennem den beskrevne drift, god landmandspraksis og via uddannelse og dygtiggørelse indenfor landbrugsdriften mm. overholder kravet om BAT.

-Opbevaring/behandling og udbringning af husdyrgødning

BAT og godt landmandskab i forhold til opbevaring og udbringning er bl.a. følgende tiltag:

- at man opbevarer flydende husdyrgødning i stabile beholdere og udfører beholder kontrol (10. år)
- at beholderen tømmes en gang årligt og efterses for revner m.v.
- at beholderen er etableret med fast overdækning eller alternativt flydelag og logbog
- at man afstemmer den producerede husdyrgødning med udspretningsarealet og afgrødens gødningsbehov og i forhold til anvendt kunstgødning
- at udbringning af gødning mm. skal foretages så tæt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimalt næringsstoffoptag og størst vækst
- at man anvender BAT med hensyn til de maskiner man anvender til udspretning og om nødvendig nedpløjning af husdyrgødningen
- at man ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræber at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold dvs. kølig, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning.
- at tage højde for udspretningsarealets karakteristika, f.eks. jordens struktur og type, evt. skråninger, klimatiske forhold, regn og vanding, anvendelse samt landbrugsmæssig praksis, inklusiv evt. sædskifte.

På ejendommen foretages følgende tiltag - opbevaring af husdyrgødning:

- Flydende husdyrgødning opbevares i gyllebeholdere, kanaler under stald samt fortank.
- Tanken tømmes ca. en gang årligt for inspektion og vedligeholdelse.
- Tanken er tilmeldt de lovpålagte regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tanken hvert 10. år bliver kontrolleret for, om der skulle være tegn på begyndende utætheder.
- Kontakten til gyllepumpen er etableret således, det ikke er muligt for uvedkommende eller ved uheld at aktivere pumpen.
- Der er ingen pumperør på gyllebeholderne.
- Eldrevne pumper skal afbrydes ved hovedtavlen, når de ikke anvendes og ikke er under opsyn. Afbryderen skal aflåses eller opbevares under aflåste forhold.
- Der er ingen elektriske pumper monteret på gyllebeholdere. Der anvendes en gyllevogn påmonteret en sugeskran ved påfyldning af gyllevogn fra gyllebeholder.
- Der er fast overdækning af gylletank. Dermed er der ikke tilførsel af regnvand til gylletanken. Dette reducerer antallet af transporter i forbindelse med udkørsel af gyllen.

Det vurderes at den beskrevne drift med de stillede vilkår lever op til BAT.

Øvrige teknologier - behandling af gylle

Separering af gylle:

Ved separering opdeles gyllen i en fiberfraktion og nogle væskefraktioner. Fiberfraktionen har typisk et højt indhold af fosfor og organisk kvælstof, mens væskefraktionerne har et lille indhold af fosfor og organisk kvælstof. Den primære fordel ved gylleseparering er, at

behandlingen gør det økonomisk muligt at transportere fiberfraktionen over større afstande, dvs. det er muligt at transportere fosfor og kvælstof fra en husdyrproduktion med overskud til bl.a. ejendomme med behov for fosfor og kvælstof i planteproduktionen. Formålet er således en bedre omfordeling af fosfor, idet separering ikke i sig selv betyder en større udnyttelse af kvælstoffet end i udgangssituationen. Fiberfraktionen fra separeret gylle kan endvidere udnyttes til energiproduktion i biogas- eller forbrændingsanlæg som der søges om for Neder Jerstalvej 21 og 24. Dette behandles i miljøgodkendelse til ejendommen Neder Jerstalvej 21, 6541 Bevtoft.

Væskefraktionen kan tildeles planter direkte, men på sigt vil næringsstofferne i væskefraktionen kunne forarbejdes til en form og sammensætning, der er tilpasset afgrøders behov for næringsstoffer, uden at der skal tildeles handelsgødning.

Der findes en række teknologier til separation af gylle. Fra simple lavteknologiske anlæg, hvor der sker en meget begrænset opkoncentrering, til højteknologiske anlæg med en fuldstændig opkoncentrering af gyllen til vand, næringsstofkoncentrater og en fiberfraktion. Følgende teknologier er afprøvet eller er under udvikling:

- Sigte, filtre eller sibånd
- Skruepresse
- Dekanter centrifuge
- Kemisk fældning
- Stripning (uddrivning) af ammoniak
- Inddampning af gylle
- Membranteknologi herunder omvendt osmose

Flere af de nævnte teknologier er afprøvet og fungerer i praksis, dog har det indtil videre været vanskeligt at få membranteknologiernes til at fungere over længere perioder. Alle teknologier kan benyttes til både kvæg- og svinegylle. Nogle af teknikkerne fungerer bedst i serie, som f.eks. stripning af ammoniak, hvor det som regel er nødvendigt med forudgående fraseparering af fibre og partikler for at undgå tilstopning af "stripperen".

En afgørende fordel ved udbringning af væskefraktionen fra separeret gylle er, at den hurtigt infiltreres i jorden, hvilket reducerer emissioner af ammoniak og lugt under udbringning betydeligt. Til gengæld er der risiko for en generelt større lugtbelastning omkring selve separeringsanlægget, med mindre dette er indkapslet.

Haderslev Kommune vurderer sammenfattende, at der med ovennævnte til- og fravalg og med det stillede vilkår er taget de nødvendige forholdsregler under indtryk af økonomisk proportionalitet.

Uheld og driftsforstyrrelser

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Det skal derfor sikres, at der ved utilsigtet start ikke pumpes gylle udenfor tanken. Ligesom overpumpningen skal ske under opsyn.

Udover at være BAT, så er det Haderslev Kommunes opfattelse, at beredskabsplanen vil være til stor hjælp for landmanden, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild og store som f.eks. brand, hærværk o.l. Der er stillet vilkår om, at der skal indsendes en beredskabsplan senest 2 måneder efter meddelelse af miljøgodkendelsen.

Det giver landmanden en mulighed for at gennemgå sin bedrift og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift, således at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres.

Planen skal ikke kun omfatte de uheld der kan ske på selve ejendommen, men skal ligeledes omfatte f.eks. beredskab i forbindelse med transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Planen skal gennemgås med de ansatte mindst 1 gang hvert år, for at holde planen ajour. Planen skal gennemgås med nyansatte når de tiltræder.

Endvidere er planen kun anvendelig hvis man kan få fat i den, derfor stilles der krav om at den skal være let tilgængelig og synlig.

Der er stillet vilkår om at der skal udarbejdes beredskabsplan for bedriften. Hvis denne ikke er indsendt skal den indsendes til kommunen senest 2 måneder efter godkendelsens meddelelse.

Ved evt. anvendelse af udenlandsk arbejdskraft er der desuden stillet vilkår om at beredskabsplanen og vilkårene for denne godkendelse skal oversættes til et sprog, der er let at forstå for den ansatte.

Jord

For at forhindre spild og forurening af jord og grundvand stilles der krav om, at al håndtering af husdyrgødning foregår under opsyn samt at håndteringen foregår på en sådan måde, at evt. gener begrænses.

For at undgå forurening pga. af spild eller uheld skal overjordisk oplag af olier, opbevares på tæt bund og uden mulighed for afløb. Da der endvidere er stor risiko for spild på jorden, hvor traktorer og andre motoriserede landbrugsmaskiner påfyldes brændstof mm, er der stillet krav om, at stederne skal være udformet således, at der ikke kan ske afløb til og forurening af jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Der henvises i øvrigt til Olie-tankbekendtgørelsen (Bek. nr. 259 af 23. marts 2010), idet der gøres opmærksom på, sløjfningsbestemmelserne i kapitel 9 af eksisterende tanke under 6000 l (hyppigst forekomne tanke på landbrugsejendomme).

Det er kommunens vurdering, at der er en miljømæssig risiko forbundet med vask af maskiner og ikke mindst sprøjteudstyr. Der er derfor stillet vilkår om, at vask skal ske på en vaskeplads med afløb til en opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Herved vil vaskevandet blive ført til gyllebeholderen og udspredd med gyllen, hvilket vil være en miljømæssigt bedre løsning.

Der er ligeledes stillet vilkår om, at vaskepladsen skal anvendes ved påfyldning af sprøjtemidler.

Der er sat krav til placering af separationsanlægget for at sikre mod forurening af jord og grundvand.

Det vurderes at driften med de stillede vilkår vil være tilstrækkelige til at sikre jord i mod spild mm.

Grundvand

Anlæg:

Håndtering af gødning foregår som gylle. For at sikre at gyllen udbringes så tæt på det tidspunkt, hvor afdæmningen har maksimalt næringsstoffoptag og størst vækst, og dermed mindst udvaskning til grundvandet, er der stillet krav om tilstrækkelig opbevaringskapacitet.

Det er vurderet, at der er sikret tilstrækkelig opbevaringskapacitet for gylle, såfremt der på selve ejendommen er minimum 9 måneders opbevaringskapacitet. Opbevaringskapaciteten efter udvidelsen rækker til mindst 10,5 måneder, så kravet er derfor opfyldt på ejendommen.

Overfladevand

- vandløb og søer

Anlæg:

Gyllebeholdere er placeret langt fra vandløb og søer. Den nærmeste sø ligger ca. 190 m sydvest for gyllebeholderen. Terrænet er fladt og der vurderes ikke at være risiko for tilstrømning af gylle til vandløb eller søer ved uheld med overløb. Haderslev Kommune vurderer, at beredskabsplanen vil medvirke til sikring mod overløb af gylle m.m.

Alle afløb fra tagflader ledes til faskiner, og der vurderes ikke at være afledning fra arealer til vandmiljøet hvor der er risiko for forurening af med rester af foderstoffer, husdyrgødning eller lign.

Tagvand fra den nye tilbygning planlægges ledt til faskine sammen med tagvand fra den eksisterende bygning. Da det er en øget mængde ift. til den hidtidige udledning kræver dette en tilladelse efter miljøbeskyttelsesloven, hvorfor der er sat vilkår om at der skal indsendes ansøgning om dette til Haderslev Kommune. Afledning af tagvand fremgår af bilag 3.

- Internationale naturbeskyttelsesområder - vandområder

Generelt

Fuglebeskyttelsesdirektivet fra 1979 og habitatdirektivet fra 1992 indeholder fælles EU-regler for naturbeskyttelse. Direktiverne pålægger bl.a. medlemslandene at udpege og beskytte levesteder og rasteområder for fugle og beskytte truede naturtyper og plante- og dyrearter, hhv. fuglebeskyttelses- og habitatområder (samlet betegnet som internationale naturbeskyttelsesområder eller Natura 2000-områder).

Direktiverne fastsætter et overordnet mål for at sikre eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for naturtyper, dyre- og plantearter.

Danmark er forpligtet til at sikre, at der ikke sker en forringelse af status i de udpegede områder og til at iværksætte, hvad der er nødvendigt for at opnå de fastsatte mål.

- EF-fuglebeskyttelsesområderne er områder, der har til formål at beskytte og forbedre levevilkårene for de vilde fuglearter i EU.
- Ramsarområder er vådområder med rigt fugleliv og så mange vandfugle, at de har international betydning. Områderne er indeholdt i EF-fuglebeskyttelsesområderne.
- EF-habitatområder er områder, der er udpeget på baggrund af naturtyper og arter, som er af betydning for EU.

Tilladelser til aktiviteter i eller udenfor internationale naturbeskyttelsesområder må ikke kunne forringe områdets naturtyper og levestederne for arterne eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, området er udpeget for. I Ramsarområder skal beskyttelsen af områderne tillige fremmes.

Derfor er Haderslev Kommune internationalt forpligtet til at beskytte og bevare plante- og dyrearter, levesteder for plante- og dyrearter, samt naturtyper af international værdi. Udpegningsgrundlag opdateres som udgangspunkt hvert 6. år og kan ses på www.blst.dk.

Anlægget ligger udenfor områder, der er udpeget som internationale naturbeskyttelsesområder.

Nærmeste Natura 2000 område ligger ca. 8,8 km nordøst for anlægget - EF-habitatområde nr. 81, "Pamhule Skov og Stevning Dam", indeholdende EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 59, "Pamhule Skov og Stevning Dam". Derudover ligger der et Natura 2000 område ca. 10,7 km sydvest for anlægget "Manbjerg Skov".

Jf. habitatbekendtgørelsen⁷ er det med baggrund i ovenstående og den store afstand til Natura 2000 område vurderet, at udvidelsen ikke vil forringe områdets naturtyper og levestederne for arterne eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter som de internationale naturbeskyttelsesområder er udpeget på baggrund af. Kommunen har dermed vurderet, at projektet ikke vil påvirke Natura 2000-områderne væsentligt, og der er derfor ikke foretaget en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område.

Natur

- Arealstatus

Anlægget er beliggende i landzone og i område som er udpeget som særlige værdifulde landbrugsområder.

- Biologiske spredningskorridorer

Spredningskorridorer er udpeget for at modvirke fragmenteringen af naturområder og forbedre spredningsmulighederne for den vilde flora og fauna. Afhængigt af særlige arters spredningsbehov, kan læhegn med 'fodpose', ekstensivt drevne landbrugsarealer samt etablering af vandhuller og dyrkningsfrie bræmmer langs vandløb medvirke til forbedring af særlige arters spredningsmuligheder i landskabet.

Der er ikke spredningskorridorer ved ejendommen eller den planlagte tilbygning.

- Beskyttede sten- og jorddiger

Ved sten- og jorddiger og lign. forstås menneskeskabte, linjeformede forhøjninger af sten, jord, græstørv, tang eller lignende materialer, som fungerer eller har fungeret som hegn og har eller har haft til formål at markere administrative, ejendoms- eller anvendelsesmæssige skel i landskabet. Digerne er vigtige elementer i kulturlandskabet, som både viser tidligere tiders arealudnyttelse, ejendoms- og administrationsforhold, fungerer som levesteder og spredningskorridorer for dyr og planter og bidrager til et afvekslende landskab, ofte med egntypiske digestrukturer.

Der er ikke beskyttede diger efter Museumslovens § 29a ved ejendommen eller den planlagte tilbygning.

- Fredede fortidsminder

⁷ Bekendtgørelse nr. 408 om udpegnings- og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter af 1. maj 2007

Der er ikke gravhøje eller fortidsminder ved ejendommen eller den planlagte tilbygning.

- Beskyttede naturtyper

På det vedlagte kort (bilag 8) er angivet, hvilke naturtyper der er registreret efter § 3 i Lov om naturbeskyttelse og hvilke af disse der jf. kommunen er udpeget efter § 7 i lov om husdyrbrug (bilag 7).

Nærmeste § 3 naturareal der er udpeget jf. § 7 i husdyrloven:

- Ca. 5,2 km sydøst for anlægget ligger et overdrev > 10 ha.

De nærmeste § 3 naturarealer inden for 1.000 m ift. anlægget er (se bilag 8):

- Ca. 910 m nordøst for anlægget ligger en eng.
- Ca. 1100 m syd for ejendommen ligger en mose.
- Indenfor 1000 m af anlægget ligger 6 søer/vandhuller i en afstand af 300 til 980 m fra anlægget.

- Beskyttede naturtyper og ammoniakvilkår

Hovedreglen, med den nye miljøgodkendelsesordning er, at der i kraft af den generelle reduktion af ammoniaktabet og etablering af bufferzoner om udpegede naturområder (§ 7 arealer), er taget det nødvendige hensyn til naturområder efter § 3 i naturbeskyttelsesloven. På det vedlagte kort (bilag 7) er angivet, hvilke naturtyper der er nær bedriften og udbringningsarealerne er registreret efter § 7 .

Anlæg:

Udvidelsen medfører en meremission fra anlægget på ca. 1.938 kg N/år således at den samlede emission bliver i alt på ca. 4.353 kg N/år. Bedriften ligger udenfor bufferzone I og II i forhold til § 7 arealer, hvorfor der ikke i forhold til det individuelle ammoniakkrav stilles yderligere reduktionskrav. Da der er tale om en udvidelse af et husdyrbrug over 75 DE stilles der et generelt krav om 20 % reduktion (2008) af ammoniakemissionen i forhold til det tidssvarende staldsystem. Med den valgte løsning overholdes kravet om 20 % reduktion af ammoniaktab fra stald og lager. Der reduceres med 1366 kg N/år udover det, der er nødvendigt for at opfylde kravet.

Med det valgte staldsystem, overdækning af gyllebeholder, foderkorrektioner (kvælstof) samt etablering af gyllekøling i den nye tilbygning overholdes kravet om 20 % reduktion af ammoniaktab fra stald og lager.

Der ansøges om at installere et gyllekøleanlæg i den nye tilbygning, hvor den ammoniakreducerende effekt skal være 31 % ammoniakreduktion i 8.244 timer/år. Køleeffekten af varmepumpen skal som minimum svare til ca. 36W/m² gyllekummeareal, der er 800 m² gyllekummeareal fordelt over 8.244 timer over året jf. beregning 36W/m² x 800 m²/30,6 x 8.760. Krav til minimum køleeffekt ved 31 % ammoniakreduktionseffekt er jf. BAT-blad "Køling af gyllen i svinestalde 1. udgave af 19/5-2009". Anlæggets køleeffekt skal derfor minimum være 36 kW og være i drift i minimum 8.244 timer om året som forventes at være anlæggets driftstid. Det vurderes at virkemidlet vil være tilstrækkeligt til at sikre den krævede reduktion. Den i ansøgningen angivne effekt på 31 % vurderes derfor at være realistisk. Da den angivne effekt kun er når anlægget er i drift sættes vilkår til dokumentation af driftstiden og effekten kun kan opnås ved en køleeffekt af en vis størrelse sættes vilkår til pumpens køleeffekt. Etableres en pumpe med større køleeffekt ($P_{køleeffekt}$) kan driftstiden reduceres tilsvarende jf. formel: $36 \text{ kW} * 8760 \text{ timer} / P_{køleeffekt} = \text{reduceret driftstid}$.

Overskudsvarmen fra gyllekøling genanvendes til opvarmning af stalde.

Overdækning af gyllebeholdere reducerer NH₃-fordampningen med 50 pct. sammenlignet med naturligt flydelag.

Kravet om 20 % reduktion af NH₃ tab fra stald og lager er bl.a. opfyldt ved at foretage korrektion af kvælstofindhold i husdyrgødning ud fra type 2 korrektioner.

Kvælstofindholdet beregnes normalt efter normtal, beregningen kan imidlertid beregnes ud fra de faktiske produktionsforhold. Ved en såkaldt type 2 korrektion beregnes kvælstofindholdet ud fra de faktiske produktionsforhold på bedriften i forhold til foderforbrug og fodersammensætning samt ind- og afgangsvægt/alders eller ydelse. Ved anvendelse af type 2 korrektion dokumenteres der en mindre udskillelse af kvælstof i husdyrgødningen, hvilket medfører en mindre ammoniakemission. Korrektionsmetoden er beskrevet i Plantedirektoratets vejledning om gødsknings- og harmoniregler.

Der er derfor sat vilkår til korrektionsfaktoren type 2-korrektion for samtlige husdyr i den pågældende dyregruppe på hele bedriften. Indhold af råprotein i foderet, antal fravænnede grise, samt indgangsvægt/afgangsvægt/fravænningsvægt samt at korrektion af kvælstofindhold i husdyrgødning beregnes ud fra standardforudsætninger for husdyr-gødningsproduktion med udgangspunkt i 2005/2006.

- Kumulativ effekt

Når hele eller dele af et stald- eller opbevaringsanlæg på det ansøgte husdyrbrug ligger indenfor bufferzone II, må merbelastningen af naturområdet beskyttet efter § 7 ikke overskride fastlagte beskyttelsesniveauer. Beskyttelsesniveauerne er lavet ud fra, hvor mange andre husdyrbrug større end 75 DE, der er i området. Det vil sige hvis disse øvrige anlæg er placeret i samme bufferzone (både bufferzone I og II) og samtidigt er placeret nærmere end 1.000 meter fra dele af staldanlæggene på det husdyrbrug, der søges om miljøgodkendelse på. Den maksimale merbelastning er på 0,3 kg N/ha hvis der er 2 eller flere andre ejendomme, på 0,5 kg N/ha hvis der er én anden ejendom og på 0,7 kg N/ha hvis der ikke er andre ejendomme.

Da bedriften ligger mere end 1.000 meter væk fra nærmeste § 7 område, er der ikke undersøgt for andre ejendomme med mere end 75 DE.

- Vurderinger på natur

Ammoniaktab, fra stalde, lagere og i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, er en af de væsentlige trusler mod næringsfattige naturtyper. Derfor vurderes der på disse næringsfattige naturområders tålegrænse i forhold til tilført kg kvælstof pr. år. Vurderingen sker næsten udelukkende på naturområder som, skov, overdrev, hede, eng og mose. Begrundelsen herfor skal findes i, at danske søer generelt ikke er følsomme for deposition af kvælstof fra luftbåren kvælstof. Der findes dog et begrænset antal meget følsomme søer, Lobeliesøer, der hører til den mest følsomme danske naturtype.

-§ 7 og § 3 naturarealer

Overdrevet sydøst for ejendommen (§ 7 areal), har en tålegrænse på 15-25 kg N/ha/år, § 3 engen nordøst for ejendommen har en tålegrænse på mellem 15-25 kg N/ha/år og § 3 mosen syd for ejendommen har en tålegrænse på 10-20 kg N/ha/år⁸.

De nævnte naturtyper findes naturligt under næringsfattige forhold, og er dermed følsomme overfor en forøgelse i kvælstofdepositionen. Tålegrænsen for områderne afhænger af typen. Baggrundsbelastningen for området er vurderet til ca. 16 kg N/ha/år⁹.

-§ 7

Ammoniaktabet fra stalde og gylletanke bidrager til luftbåren N-belastning af områdets natur. Beskyttelsesniveauet jf. Husdyrgodkendelsesloven er overholdt, da de nærmeste § 7 områder ligger mere end 1000 m fra anlægget, og da merdepositionen i nærmeste § 7 er beregnet til 0,01 kg N/ha/år.

Der er mere end 5 km til det nærmeste § 7 naturområde, der er et sandet overdrev. Totaldepositionen i området er mindre end 0,03 kg N/ha/år, og der er en meget lille stigning i ammoniakdeposition i forhold til nudriften på 0,01 kg N/ha/år. Med en baggrundsbelastning på 16 kg N/ha/år, en meget lille totaldeposition og merdeposition af ammoniak er det vurderet, at ansøgte drift ikke vil have en negativ effekt for § 7 naturområdet og dets plantesamfund.

-§ 3

Eng 910 m nordøst for ejendommen:

Engen er en fersk eng og ligger ned mod Gels Å og er omgivet af dyrkede marker. Totaldepositionen af ammoniak er beregnet til 0,304 kg N/ha/år og merdepositionen er beregnet til 0,136 kg N/ha/år. Tålegrænsen for engen er vurderet at ligge i den højere ende af intervallet 15-25 kg N/ha/år, og med baggrund i baggrundsbelastningen og den beregnede totaldeposition og merdeposition er det vurderet, at den ansøgte produktion ikke vil påvirke engarealet væsentligt.

Mose 1100 m syd for anlæg:

⁸ Manual vedr. vurdering af de lokale miljøeffekter som følge af luftbårent kvælstof ved udvidelse og etablering af større husdyrbrug, opdatering af 15. december 2005

⁹

http://www2.dmu.dk/1_viden/2_Miljoetilstand/3_luft/4_spredningsmodeller/5_Depositionsberegninger/depositiontables.asp?period=2008&water=kommuner&Select=Vis+tabel

Naturtypen hører ind under "mose og kær", og naturtilstanden er i maj 2010 vurderet til "god". Mosen er en meget tuet fattigkæredemose, hvor ca. 75 % af mosen er præget af udtørring med dominans af blåtoptuer med spredte vedvækster. De resterende 25 % består af hængesæk af ret god tilstand. Der er fundet fig. arter: blåtop, bølget bunke, almindelig eg, rød-el, hedelyng, klokkelyng, smalbladet kæruld, stor nælde, lav ranunkel, revling, rosmarinlyng, næb-star, tranebær, hulbladet fedtmos, rød-gran, rundbladet soldug, dun-birk, almindelig jomfruhår, trind fyrremos, hindbær, almindelig hundegræs, almindelig kvik, almindelig syre, butbladet skræppe, vild kørvel, granslægten, rød tørvemos og tørvemosslægten. Arterne er fortrinsvis surbundsarter med islet af arter der primært vokser på kalkrig bund. Seks arter er indikatorarter for naturtypen, syv arter er positiv arter og 2 arter er særligt værdifulde positivarter for naturtypen. Tålegrænsen for mosen er på baggrund af ovenstående vurderet at ligge ca. i middelområdet af intervallet 10-20 kg N/ha/år hvor den største fare for mosen er vurderet at være tilgroning og udtørring. Med baggrund i tålegrænsen og med en beregnet totaldeposition på 0,073 kg N/ha/år og en lille merdeposition på 0,032 kg N/ha/år er det vurderet, at den ansøgte produktion ikke vil påvirke mosen væsentligt.

Søer og vandløb indenfor 1000 m af anlægget:

Der er registreret 6 søer/vandhuller indenfor 1000 m af anlægget og et vandløb – Gels Å, der løber ca. 800 m nord for anlægget. Vandhullerne og Gels Å grænser op til, eller er omgivet af arealer i omdrift. På grund af denne beliggenhed er vandhullerne og vandløbet påvirket af eutrofiering stammende fra drift og udvaskning fra landbrugsarealerne. Der er på den baggrund ikke beregnet ammoniakdeposition på de forekommende § 3 søer og Gels Å, da det er vurderet at markbidraget ved almindelig udvaskning af kvælstof belaster søerne og vandløbet væsentligt mere end eutrofieringsbidraget fra ammoniakemission fra anlægget vil give anledning til.

Arealer:

Der hører ikke udbringningsarealer til denne ejendom.

- Internationale naturbeskyttelsesområder – terrestrisk natur

Nærmeste Natura 2000 område ligger ca. 8,8 km nordøst for anlægget - EF-habitatområde nr. 81, "Pamhule Skov og Stevning Dam", indeholdende EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 59, "Pamhule Skov og Stevning Dam". Derudover ligger der et Natura 2000 område ca. 10,7 km sydvest for anlægget i Tønder Kommune – EF-habitatområde H201, "Mandbjerg Skov".

Da bedriften ikke er beliggende i eller omfatter arealer indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, vurderes ammoniakfordampning umiddelbart at være eneste potentielle påvirkning af de nævnte internationale naturbeskyttelsesområder.

Anlæg:

Ammoniakdepositionen fra punktkilden på habitatområde nr. 81, fuglebeskyttelsesområde nr. 59 og habitatområde nr. 201 er ikke målbar på grund af den store afstand til områderne. På grund af afstanden er det vurderet, at ammoniakemissionen fra den ansøgte produktion ikke vil have en negativ betydning for det internationale naturområde, og da ammoniakdepositionen aftager eksponentielt med afstanden fra punktkilden er det vurderet, at ammoniaktabet fra staldanlægget heller ikke vil bidrage til målbar belastning af andre internationale naturbeskyttelsesområder, der ligger længere fra anlægget.

Kommunen har dermed vurderet, at projektet ikke vil påvirke Internationale Naturbeskyttelsesområder væsentligt, og der er derfor ikke foretaget en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Internationale Naturbeskyttelsesområder under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Vurderingen er foretaget på baggrund af den viden og de beregningsmetoder kommunen har på området.

Det vurderes ud fra de foreliggende data for området omkring husdyrbruget og ud fra gennemgang af luftfotoserier, at nærområdet omkring husdyrbruget ikke rummer næringsfattige naturtyper, der kan karakteriseres som EF-habitatnaturtyper.

Artsfredninger, rødlistearter og Bilag IV-arter

Bilag IV-arterne omfatter følgende arter: (i) pattedyr med arter af småflagermus, gnavere, rovdyr og hvaler, (ii) krybdyr med arter af skildpadder og markfirben, (iii) padder med arter af halepadder og springpadder, (iv) fisk med arten snæbel, (v) insekter med arter af biller, sommerfugle, og guldsmede, (vi) bløddyr med arten tykskallet malermusling, samt (vii) planter omfattende arterne enkelt måne-rude, vandranke, liden najade, fruesko, mygblomst, gul stenbræk og krybende sumpskærm.

Habitatdirektivets bilag IV-arter skal ydes streng beskyttelse overalt i deres naturlige udbredelsesområde, også uden for de udpegede habitatområder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende blandt andet, at yngle- og rasteområde ikke må beskadiges eller ødelægges, og for planternes vedkommende blandt andet, at arterne ikke må indsamles, plukkes eller ødelægges.

På og umiddelbart op til husdyrbruget er kommunen ikke bekendt med forekomster af planter og dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor eller bilag IV-arter.

En række dyr, som er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på egnen omkring landbruget. På baggrund af "Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007, Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" samt kommunens øvrige kendskab vurderes umiddelbart, at det kan være vandflagermus, dværgflagermus, langøret flagermus, sydflagermus, brun flagermus, skimmelflagermus, troidflagermus, pipistrellflagermus, birkemus, markfirben, spidssnudet frø, løgfrø, løvfrø, strandtudse, stor vandsalamander, marsvin og snæbel. Udvidelsen vurderes at have en neutral effekt for de nævnte arter.

I det følgende gennemgås kort de relevante arter, dvs. de arter, der findes i regionen.

I det følgende vurderes forekomsten af en række arter, hvor projektområdet ligger inden for eller i nærheden af artens naturlige udbredelsesområde. Der foreligger en enkelt konkret feltobservation af en løvfrøbestand i projektområdets nærhed. Der er ikke indberettet observationer til www.naturdata.dk om observationer om andre arter i projektområdet eller dets umiddelbare nærhed.

Flagermus: Følgende arter kan have yngle- og rasteområder i Haderslev Kommune:

Frynseflagermus (*Myotis nattereri*) er fundet i alle landsdele, men arten er ret sjælden. Den yngler i huse og hule træer og er ofte knyttet til løvtræsbevoksninger, hvor den søger føde langs hegn og skovkanter. Rasteområder er kældre, kassematter og kalkgruber.

Vandflagermus (*Myotis daubentonii*) er almindelig og udbredt i næsten hele landet med undtagelse af det vestligste Jylland. Arten er hovedsageligt fundet i det nordlige og østlige Jylland, og omkring Limfjorden. Arten er dog registreret på 5 lokaliteter i Sønderjyllands Amt, og det vides ikke om den findes i området omkring ejendommen. Arten søger føde over søer og vandhuller, og hviler og overvint- rer i træer med hulheder, revner eller sprækker, kalkminer og under stenbroer.

Dværgflagermus (*Pipistrellus pipistrellus*) er almindelig over hele landet med undtagelse af Bornholm, det vestlige Jylland og nogle mindre øer. Arten er fundet på flere lokaliteter i Sønderjylland. Dens yngle- og rasteområder er huse og hule træer i nærheden af løv- skov.

Langøret flagermus (*Plecotus auritus*) er relativt almindelig over hele landet med undtagelse af det vestligste Jylland, vestligste Fyn og Lolland, Langeland og nogle mindre øer. Der er dog kun få observationer i Sydjylland, men flagermusen er svær at finde, så den kan være overset. Flagermusen holder oftest til i bygninger såsom lader og på kirkeloftet, og foretrækker afvekslende kulturlandskaber med gårde, haver, parker, alléer og små løvskove.

Sydflagermus (*Eptesicus serotinus*) er almindelig med undtagelse af Nordvestjylland og Nordøstsjælland. Sydflagermus har en tæt bestand i Sønderjylland, og det er sandsynligt, at arten findes i området. Flagermusen har udelukkende kvarter i bygninger året rundt og jager langs skovbryn, åbninger mellem træer og andre steder med mange insekter.

Brun flagermus (*Nyctalus noctul*) er relativt almindelig på øerne og i det østlige Jylland. Den er kendt fra enkeltobservationer på flere lokaliteter i det sydvestlige Jylland. Det er muligt, at der findes eksemplarer i området. Arten yngler og raster kun i gamle løvtræer. Den jager over åbent agerland, søer og over skov.

Skimmelflagermus (*Vespertilio murinus*) findes på spredte lokaliteter rundt om i landet, og er observeret enkelte gange omkring Haderslev. Artens yngleområde er menneskelig bebyggelse, og den ses ofte jage i lyset af store gadelamper som tiltrækker insekter. Rasteområder er ligeledes bygninger.

Troldflagermus (*Pipistrellus nathusii*) er observeret med spredte forekomster i det meste af landet, og herunder også i Haderslev Kommune. Dens yngleområder er huse og hule træer. Arten er stærkt tilknyttet ældre løvtræer, hvor den jager i de åbne rum under kronerne. Rasteområder er formentlig de samme som yngleområderne.

Pipistrellflagermus (*Pipistrellus pipistrellus*) findes især i løvskovsrigे egne, og er derfor særlig udbredt i Østjylland og Sønderjylland. Dens yngle- og rasteområder er huse og hule træer i nærheden af løvskov. Den er registreret flere gange i udkanten af Haderslev Kommune.

Samlet vurdering af påvirkningen af flagermus:

Projektområdet indgår i nogle arters potentielle raste- eller overvintringsområder, men med baggrund i, at udvidelsen sker ved at tilbygge til eksisterende anlæg er det vurderet, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af potentielle arters raste- eller overvintringsområder.

Birkemus (*Sicista betulina*)

Arten er registreret mellem Spangså og Revsø skov samt ved Hammelev og Østerskov. Birkemusens sommeropholdssteder er naturområder med et tæt urtelag og i umiddelbar tilknytning til våd natur. Vinteropholdssteder er tørre naturområder som diger, overdrevs-skrænter og højtliggende hede- og plantageområder, dvs. områder som er karakteriseret ved at være relativt uforstyrrede. Birkemusen må således forventes at kunne forekomme på lokaliteter, hvor ovennævnte naturtyper grænser op til hinanden, og hvor der er rigelig føde i form af insekter.

Påvirkning af birkemusens yngle- og rasteområder

I birkemusens udbredelsesområde vil projekter som indebærer opdyrkning af tidligere udyrkede arealer kunne påvirke artens levevilkår. Ligeledes vil projekter som påvirker sten- og jorddiger kunne påvirke artens yngle- og rasteområder.

I ansøgte projektområde er birkemus ikke registreret, og der indgår ikke arealer i det ansøgte projekt. På den baggrund er det vurderet, at det ansøgte ikke vil påvirke birkemusen negativt.

Markfirben (*Lacerta agilis*)

Arten findes udbredt i stort set hele landet. Markfirben yngler på en række forskellige typer af levesteder, som er kendetegnet ved, at de indeholder solvendte skrånninger med veldrænende, løse jordtyper og sparsom bevoksning, typisk lave urter eller et løst dække af græsser. Rasteområderne om vinteren skal være veldrænede og solvendte skrånninger. Markfirben bruger bl.a. sten- og jorddiger samt levende hegn som spredningskorridorer.

Påvirkning af markfirbens yngle- og rasteområder

Projekter som påvirker jord- og stendiger samt levende hegn kan påvirke artens levesteder. Ligeledes vil projekter der indebærer ændret arealanvendelse af egnede yngle- og rasteområder kunne påvirke arten. I det ansøgte er der ikke indeholdt arealer og det ansøgte projekt vurderes derfor, ikke at have en negativ effekt for arten.

Padder: Følgende arter kan have yngle- og rasteområder i Haderslev Kommune:

Spidssnudet frø (*Rana arvalis*) er udbredt i hele landet undtagen Bornholm, men er muligvis i tilbagegang i Sønderjylland. Dens foretrukne yngleområder er vandhuller, som indgår i sammenhængende naturområder, men arten er i stand til at yngle i næsten alle former for vådområder. Rasteområder er oftest på landjorden, og arten er afhængig af gode terrestriske, gerne fugtige levesteder nær ynglestedet.

Løgfrø (*Pelobates fuscus*) forekommer i hele landet undtagen Fyn og Bornholm. Arten er truet og i tilbagegang. Dens foretrukne yngleområder er lysåbne vegetationsrige rene vandhuller og vådområder. Rasteområder er ofte bar jord eller sand, samt områder med lav vegetation, hvor arten har mulighed for at grave sig ned. Artens mobilitet er ringe, og den er derfor afhængig af et velfungerende netværk af vandhuller.

Løvfrø (*Hyla arborea*) er udbredt i den sydøstlige del af landet samt i området omkring Århus og Vejle. Arten er kortlagt i den "gamle" Haderslev Kommune og fundet på en lang række lokaliteter. Løvfrø yngler i lavvandede lysåbne vandhuller, hvoriblandt tidvise våde lavninger på afgræssede arealer er de mest optimale. Artens rasteområder er skovbryn, levende hegn og krat, hvor den opholder sig på mindre træer og buske.

Strandtudse (*Bufo Calamita*) findes spredt langs kysten i Danmark, samt på en række indlandslokaliteter. Arten foretrækker at yngle i temporære, lysåbne, vandansamlinger som ofte er uden vegetation. Rasteområder er åbne arealer med ingen eller meget lav vegetation, f.eks. afgræssede enge og strandenge, men også dyrkede marker. Yngle- og rasteområder vil ofte ligge inden for samme område men kan, hvor der er egnede vandringsruter, ligge adskilt.

Stor vandsalamander (*Triturus cristatus*) er udbredt i det meste af Danmark. Den yngler i lysåbne vegetationsrige lavvandede vandhuller af varierende størrelse, men med rent vand. Vandhuller af dårligere kvalitet kan fungere som levesteder og rasteområder. Levesteder og rasteområder på land er oftest nær vandhullet og ofte knyttet til skov. Stor vandsalamander stiller større krav til vandkvaliteten end f.eks. løvfrø gør.

Påvirkning af paddernes yngle- og rasteområder

Ved projekter som har udbringningsarealer op til vand- og vådområder kan der ske en påvirkning af yngle- og rasteområder for bilag IV-padder. Lysåbne vandhuller er potentielle yngleområder for alle de nævnte padder, mens mere tilgroede vandhuller ofte kan fungere som rasteområder. Da der ikke indgår arealer i den ansøgte drift og eneste påvirkning af vand- og vådområder vil være luftbåren ammoniak er det vurderet, at udvidelsen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af paddernes yngle- og rasteområder.

Marsvin (*Phocoena phocoena*)

Arten forekommer i alle danske farvande og har levested i Vadehavet og Lillebælt. Der kendes ikke til specifikke yngle- og rasteområder for marsvin.

Påvirkning af marsvins yngle- og rasteområder

Der er kun ringe viden om, hvilke menneskeskabte forhold der påvirker marsvinet. Alle større ændringer og indgreb som påvirker havområder er potentielt skadelige for marsvinets levevis. I projektet er ikke indeholdt arealanvendelse, hvoraf det konkluderes at marsvins yngle- og rasteområder ikke vil blive påvirket af den ansøgte drift.

Snæbel (*Coregonus oxyrhyncus*)

Arten lever i vadehavsområdet og de tilstødende vandløb. Snæbel yngler i de nederste og mellemste dele af større vandløb. Gelså er op til Hjørtebro udpeget som potentielt gydeområde for snæbel. Snæblens ynglesucces er afhængig af god vandkvalitet, grusbund og vintergrønne vandplanter. Yngelen tåler ikke saltvand før de er nået en vis størrelse, og er derfor afhængig af mindre søer og vinteroversvømmede områder som er indskudt i vandsystemet. Efter gydningen trækker snæblen ned i de nedre dele af vandløbene og Vadehavet.

Påvirkning af snæblens yngle- og rasteområder

Projekter som forringer vandkvaliteten i vandløb med forekomst af snæbel kan påvirke artens ynglesucces. Ligeledes vil projekter hvor der er særlig risiko for erosion til vandløb kunne påvirke arten. Projektet vurderes ikke at ville påvirke levevilkårene for snæbel negativt, da der ikke indgår arealer i den ansøgte drift.

Andre udvalgte arter tilknyttet vandhuller. Potentielt vil der kunne forekomme arter som grøn frø, lille vandsalamander og skrubtudse, der ikke er opført på Habitatdirektivets Bilag IV, men som er fredede herhjemme. For disse arter gælder de samme betragtninger, som nævnt under padderne ovenfor.

Det vurderes, at udvidelsen kun vil påvirke Bilag IV-arterne negativt ved alvorlige uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning (f.eks. udslip fra gylletanke). Der er i den forbindelse stillet vilkår således at dette ikke sker.

Det er vurderet at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår for at sikre ovennævnte arter.

Haderslev Kommune vurderer, at udvidelsen af bedriften ikke giver anledning til fastsættelse af specielle retningslinjer for naturbeskyttelse. Udvidelsen vurderes samlet ikke at være i strid med regionplan/kommuneplanens retningslinjer for naturbeskyttelse.

Haderslev Kommune har derfor samlet vurderet,

- at udvidelsen ikke væsentligt vil forringe tilstanden af beskyttede naturtyper såvel i som udenfor Internationale Naturbeskyttelsesområder, og
- at det på baggrund af den eksisterende viden om arternes udbredelse må antages, at udvidelsen ikke væsentligt vil forringe tilstand og levevilkår for truede plante- og dyrearter.¹⁰

Mangler i vurderingsgrundlaget

Miljøgodkendelsen og vurderingerne bygger på:

- Oplysninger, der er modtaget fra ansøger og dennes konsulent
- Kommunens egne oplysninger om områdets natur- og miljøforhold
- Områdets sårbarhed over for påvirkninger fra bedriften
- Regionplan/kommuneplanens målsætninger og retningslinjer, (Haderslev Kommuneplan 2009-2020)

Kommunen er opmærksom på, at vurderingen af bedriftens kumulative effekt på natur og miljø bygger på et utilstrækkeligt grundlag, men som er det for tiden bedst mulige. F.eks. foreligger ikke ajourførte oplysninger om dyreholdet i det betragtede område, herunder specielt ikke om nyere ændringer heraf, udvidelser eller nedlæggelser. Der arbejdes på en forbedret udveksling af data på nationalt plan.

Endvidere er kommunens egne mål og forudsætninger om sårbarhed, tålegrænser mv. under løbende revision. Desuden er både beregningsmetoder og modeller, der skal anvendes for at forudsige påvirkninger fra såvel denne bedrift som fra bedrifter i et givet område under ét, tilsvarende under opbygning.

Den kumulative påvirkning af områdets natur og miljø er ikke beregnet specifikt for udvidelsen af produktionen på ejendommen uden for bufferområderne. Dette skyldes at det nødvendige beregningsværktøj endnu ikke er udviklet, samt at muligheden for at sammenkøre data vedrørende husdyrproduktion fra andre ejendomme i et betragtet område ikke er til stede på en operationel måde.

Indtil disse ting er på plads, er det kommunens opfattelse, at der overordnet set for et givet område formentlig kun i begrænset omfang vil være tale om nettoudvidelser af husdyrproduktionen. Dette betyder generelt, at en udvidelse på en betragtet lokalitet i væsentligt omfang "modregnes" ved en reduktion på andre ejendomme, hvor produktionen nedlægges. Lokalt bliver der naturligvis tale om en forøgelse, men denne vil være indregnet og vurderet specifikt for udvidelsen.

For Haderslev Kommunes samlede vurdering af udvidelsen på Neder Jerstalvej 24 gælder, at der ikke er væsentlige mangler i de foreliggende oplysninger, og at alle afgørende miljø- og naturpåvirkninger indgår i vurderingen af dyreholdet.

¹⁰ Jf. Skov- og Naturstyrelsens rødliste og habitatdirektivets lister med sårbare og beskyttelseskrævende arter.

Miljøteknisk beskrivelse

Følgende afsnit er baseret på oplysninger fra ansøger og angiver således, sammen med relevante kortbilag forudsætningerne for afgørelsen.

Oplysninger om ansøger og ejerforhold

Navn: Kristian Gad Sørensen
Adresse: Neder Jerstalvej 21, 6541 Bevtøft
Telefon: 74514199
Mobil: 23449480

Opstart af anlægsarbejder:

Byggeriet ønskes påbegyndt i foråret 2011 og forventes at vare ca. 4 måneder. Tidspunktet afhænger dog af hvornår miljøgodkendelsen meddeles og hvornår det er muligt at få håndværkere.

Ikke teknisk resumé

Ansøgningen vedrører udvidelse af produktionen fra 5.500 slagtesvin (30-102 kg), svarende til 141, 25 DE til en produktion af 3.360 smågrise (7,2-30 kg) og 10.685 slagtesvin (30-120 kg), svarende til 386,09 DE. Udvidelsen foregår ved forlængelse af den eksisterende stald. Der etableres derudover et gylleseparationsanlæg på ejendommen, fortank til seperationsanlæg, befæstet areal og fast overdækning i form af teltdug på eksisterende gyllebeholder.

Alle arealer er behandlet i miljøgodkendelsen til ejers anden ejendom, Neder Jerstalvej 21, 6541 Bevtøft, og omtales ikke yderligere i denne godkendelse.

Ammoniakkrav er opfyldt og beliggenheden overholder alle geneafstande med hensyn til lugt. For at overholde disse krav, etableres der gyllekøling i tilbygningen og gyllebeholderes overdækkes med teltdug.

0-alternativ

Hvis der ikke kan meddeles godkendelse til det ansøgte projekt, vil 0-alternativet være en fortsættelse af den hidtidige drift af ejendommen. Denne løsning vil begrænse mulighederne for at udnyttet staldanlægget til fulde, da der i dag er større staldkapacitet end til den godkendte produktion. Udviklingsmulighederne vil begrænses og ansøger vil sandsynligvis være nødsaget til enten at sælge ejendommen eller opkøbe en alternativ ejendom for at udvikle denne ejendom og modvirke en faldende real løn. Dette vil dog kræve en stor investering af opkøb og eventuel modernisering af en anden ejendom. Det anses som en klar fordel at samle aktiviteterne på et sted, frem for flere steder samt nødvendigt at effektivisere bedriften for at fastholde indtjening og medarbejdere på længere sigt.

Oplysninger om ejendommens placering

Bygningsbeskrivelse

Bygning	Type	Grundplan m ²	Bygningshøjde (m) til tagryg	Taghældning	Bygningsmaterialer og farve på facade	Nybyggeri
1	Beboelse	120				Nej
2	Svinestald	1.964	8	20°	Sort granit, mørkegrå eternitplader	Nej
3	Svinestald	1.200	8	205°	Sort granit, mørkegrå eternitplader	Ja
4	Gyllebeholder	4.000 m ³			Grå beton	Nej
5	Fortank til separator	200 m ³				Ja
6	Betonplads til fortank	60				Ja
7	Valletank	40				Nej
8	Separator	60				Ja

Lokalisering og landskab

Ejendommen ligger i et landbrugsområde ca. 890 m SØ for Bevtøft. Den nye tilbygning etableres i forlængelsen af eksisterende stald. Bedriften er placeret i landzone.

Bygningsmæssigt er der tale om etablering af ny tilbygning til eksisterende stald.

Landskabelige hensyn

Generelle afstandskrav	
	Faktisk afstand Fra nærmeste staldcenterum
Afstandsforhold fra ejendommen til nærmeste naboer (krav):	
Nærmeste nabo ift. udvidelse (krav 50 m) ^{*)} (korteste afstand fra stald med udvidelse)	224 m
Nærmeste nabo, uden landbrugspligt*	224 m
Byzone*	673
Samlet bebyggelse i landzone*	803
Afstandsforhold fra nyetablerede staldbygning/gyllebeholder (krav)**)	
Ikke almene vandindvindingsanlæg (25 m)	65 m
Almene vandindvindingsanlæg (50 m)	1.000 m
Vandløb (herunder dræn) og søer (15 m)	Nærmeste vandløb 525 m øst for ejendommen
Offentlig vej / privat fællesvej (15 m)	26 m
Levnedsmiddelvirksomhed (25 m)	> 25 m
Beboelse samme ejendom (15 m)	18 m
Naboskel (30 m)	> 30 m

*Afstandskravet beregnes af www.husdyrgodkendelse.dk

^{*)} Husdyrlovens § 6.

^{**)} Husdyrlovens § 8.

Landskabelige hensyn

Ejendommen ligger i et landbrugsområde ca. 890 m sydøst for Bevtøft. Ejendommen er beliggende i et landbrugsområde omgivet af flere mindre ejendomme. Arealerne omkring gården er udiagt til landbrugsdrift og gennemskåret af mange læhegn. Den nye stald etableres som en tilbygning til eksisterende slagtesvinestald.

Lysforhold

Der er kun lys i staldene nogle få timer om dagen ved opsyn med dyrene. Naboer burde ikke blive generet af lysforholdene på grund af den korte tid der er lys i staldene samt på grund af at staldene delvist er gemt bag beplantning og stuehus.

Husdyrgødning

Opbevaringskapacitet for gylle					
	Anlægsnummer, jf. ansøgningen	Opført	Sidst kontrolleret	Størrelse m ³	Lagerandel %
Gyllebeholder på Neder Jerstavej 24, 6541 Bevtøft	1.1.3	2006	-	4.000	100
Kapacitet i alt				4.000	100
Opbevaringskapacitet for dybstrøelse					
Kom. Mødding/ensilageplads			-		
Kompoststak i marken			-		
Kapacitet i alt					100

Årlig produktion af husdyrgødning til gyllebeholder efter udvidelsen

Der produceres årligt ca. 4.558 m³ gylle fra svin (386,09 DE) inkl. drikkevandsspild og vaskevand, der ledes til gyllebeholder.

Opbevaringskapaciteten kan beregnes til 10,5 mdr.

Flydende husdyrgødning pumpes til ny fortank der etableres i forbindelse med separationsanlægget. I separationsanlægget separeres gyllen. Fiberfraktionen transporteres og afsættes til biogasanlæg, mens væskefraktionen pumpes til gyllebeholder.

Beskrivelse af separering af gylle

Ved separering opdeles gyllen i en fiberfraktion og nogle væskefraktioner. Fiberfraktionen har typisk et højt indhold af fosfor og organisk kvælstof, mens væskefraktionerne har et lille indhold af fosfor og organisk kvælstof. Den primære fordel ved gylleseparering er, at behandlingen gør det økonomisk muligt at transportere fiberfraktionen over større afstande, dvs. det er muligt at transportere fosfor og kvælstof fra en husdyrproduktion med overskud til bl.a. ejendomme med behov for fosfor og kvælstof i planteproduktionen. Formålet er således en bedre omfordeling af fosfor, idet separering ikke i sig selv betyder en større udnyttelse af kvælstoffet end i udgangssituationen. Fiberfraktionen fra separeret gylle kan endvidere udnyttes til energiproduktion i biogas- eller forbrændingsanlæg som der søges om for Neder Jerstavej 21 og 24. Væskefraktionen kan tildeles planter direkte, men på sigt vil næringsstofferne i væskefraktionen kunne forarbejdes til en form og sammensætning, der er tilpasset afgrøders behov for næringsstoffer, uden at der skal tildeles handelsgødning. I ansøgningen er rågylle afsat til separeringsanlægget. Efter separation, fiberfraktionen vil blive afsat til biogasanlæg og væskefraktionen afsættes til ansøgning nr. 7807, hvor arealberegningerne indgår.

Der opbevares og anvendes ikke husdyrgødning fra andre ejendomme samt udsprede slam eller andet affald.

BAT-redegørelse-opbevaring

Husdyrgødning opbevares i gyllebeholdere, kanaler under stald samt fortank. Beholderen tømmes en gang årligt for inspektion og vedligeholdelse. Beholderen er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn.

Der etableres fast overdækning i form af teltdug på gyllebeholderen.

Bedriftens indretning og drift

Staldanlæg

Situationsplan fremgår af bilag 1.

Staldopbygning og BAT-redegørelse for de enkelte staldafsnit ses på bilag 2.

Ejeren af ejendommen Neder Jerstalvej 24, 6541 Bevtøft ønsker følgende udvidelse:

Nudrift			Ansøgt drift		
	Stk	DE		stk	DE
Slagtesvin	5.500	141,25	Slagtesvin	10.685	370,58
Smågrise (7,2-30 kg)	-	-	Smågrise (7,2-30 kg)	3.360	15,15
DE i alt		141,25			386,09

BAT-Teknologier

Slagtesvin

Delvist spaltegulv, 25-49% fast gulv

Fordelen ved et delvist spaltegulv er muligheden for at tildele halm i stiens lejeareal vil medvirke til et tørt miljø, og endvidere give beskæftigelse til grisene. Desuden vil et delvist spaltegulv medvirke til at man kan sænke temperaturen i stalden, hvilket vil sænke ammoniakkoncentrationen i stalden og dermed give et bedre arbejdsmiljø. Til slut giver delvist spaltegulv en reduktion i ammoniakfordampningen fra gyllens overflade, som har en positiv indvirkning på den omgivende natur.

Fravalg

Luftvaskeren med syre er så dyr at etablere, at det vurderes at være uproportionalt. Desuden må det vurderes, at der ikke umiddelbart er problemer med ammoniakdepositionen i området – der findes ikke noget § 7 areal indenfor 1.000 m fra ejendommen.

Gylleforsuring er fravalgt på grund af, at det med det aktuelle produktionsanlæg ikke er muligt at installere forsuring i alle staldafsnit. Erfaringer med forsuringsanlæg fra andre ejendomme har vist at der er en risiko for forværring af lugtgener på ejendomme, hvor der sker en opblanding af forsuret gylle med ikke-forsuret gylle. Pga. risikoen for forværrede lugtgener i forhold til nærliggende naboer, samlet bebyggelse og byzone fravælges forsuringsanlæg. Desuden kan der være problemer med tæring af beton i ældre staldanlæg ved forsuring af gyllen.

Smågrise:

To-klimastald med delvist spaltegulv

Denne staldtype opfylder kravene om BAT jævnfør Gr.nr.: 106.03-52. Fordelene ved systemet er at temperaturen i to-klimastalden kan sænkes 4-6 grader, sammenlignet med en almindelig stald, og dermed opnås en lavere ammoniakkoncentration og der spares energi til opvarmning. Desuden giver den lavere temperatur i stalden et bedre arbejdsmiljø.

Endvidere giver staldsystemet mulighed for tildeling af halm i stiens lejeareal der vil medvirke til et tørt miljø, og give beskæftigelse til smågrisene.

Fravalg

Desuden er der BAT-byggeblad: Køling af kanalbund + linespil (nr. 106.01-51) for søer. I produktionsanlægget på ejendommen vurderes det, at der ikke vil være en proportional effekt på miljøet i forhold til investeringen ved at etablere gyllekøling i stalden da det vil kræve en total renovering af alle staldene. Når staldene en gang skal renoveres, vil der blive taget højde for hvilke muligheder, der er for at leve op til det, som til pågældende tidspunkt er BAT for staldsystemer. Der forventes ikke at skulle udføres større renoveringer før om 15-20 år.

Benzoesyre

Der ikke valgt benzoesyre, idet man har vurderet, at det bliver en meget dyr råvare i fremtiden, og derfor vil være for dyr et virkemiddel at benytte i forhold til den ammoniakreduktion man får.

Kemisk- eller biologisk luftvasker

Ansøger har fravalgt kemisk- eller biologisk luftvasker pga. de dyre driftsomkostninger der er ved at holde et sådan anlæg kørende.

Oversigt over staldsystemer:

Ansøgnings nr. 1.1.1 eksisterende slagtesvinestald med delvis spaltegulv med 25 – 49 % fast gulv.

Ansøgnings nr. 1.1.2 tilbygning til eksisterende stald med delvis spaltegulv med 25 – 49 % fast gulv ved slagtesvinene og toklimestald ved smågrisene.

Ventilation

Ventilationen er i drift 8.760 timer om året. Afksthøjden er 9 m.

Overbrusningsanlæg

Af hensyn til dyrevelfærd er der installeret overbrusningsanlæg for på den måde at sikre, at grise har mulighed for afkøling i varme perioder. God drift og styring af overbrusning af gødearealer medvirker til at kontrollere dyrenes gødeadfærd og dermed medvirke til at sikre, at husdyrgødningen hurtigt føres fra stald til lager. Herved mindskes både lugtgener og ammoniaktab, og muligheden for udklækning af fluelarver reduceres. Endvidere har overbrusningsanlægget en positiv effekt på mængden af støv i stalden. Der er overbrusningsanlæg i alle eksisterende og nye sektioner. Overbrusning sker automatisk, enten er det temperaturstyret eller der indstilles en timer der kører efter et forudbestemt skema.

Udmugningssystem

I alle stalde på ejendommen vil staldsystemet være delvist spaltegulv med et vakuumsystem til hyppig udslusning af gylle. Gyllen udsluses to gange om ugen.

Beskrivelse af rengøring og desinfektion

Stalden sættes "i blød" med rent vand. Dernæst sæbes stalden ind og vaskes, hvorefter der sker en desinficering med hydratkalk. Staldene rengøres efter hvert hold, dvs. ca. 4 gange årligt for slagtesvinesektionerne og 2-3 gange årligt for tilbygningen hvori der oprettes FRATS produktion.

Management

Ejer står for daglig drift. Derudover er der 2 ansatte der delvist arbejder på ejendommen. Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse efter behov og arbejdsopgaver. Medarbejderne er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt og hvilke ansvar og vilkår det medfører. I Årsrapporten registreres forbrug af handelsgødning, energi, indkøbt foder m.m. Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug. Der udarbejdes gødningsplan og – regnskab. Der rengøres omkring fodersiloer for at minimere lugtgener og uhygiejniske forhold. Transporter til og fra ejendommen foregår stille og roligt, for at begrænse støj og støvgener for omboende. Der rengøres efter udbringning af gyllekørsel. Ejendommens bygninger, inventar og tekniske installationer efterses jævnligt og nødvendige reparationer udføres.

Egenkontrol

Der føres driftsjournal i form af produktionsstyring med oplysninger og dokumentation af antal dyr flyttet til og fra ejendommen, antal dyr bortskaffet til destruktion samt antal og vægt af dyr sendt til slagteri. Produktionsstyringen med tilhørende bilag føres løbende. Forud for gyllepumpning tjekkes om der er plads i beholderen, og gyllepumpning overvåges. Gylletank kontrolleres for flydelag og der føres logbog – indtil der er teldug på gyllebeholderne. Gylletanke kontrolleres i 10 års-kontrollen af autoriseret kontrollør. Autoriseret el-installatør laver gennemsyn af ejendommens el-installationer hvert 5. år. Der forefindes alarm på ventilation og foderanlæg. Ved uregelmæssigheder ringer systemer op og afgiver fejlmeldinger. Der er sundhedsrådgivning af dyrlæge månedligt og der udarbejdes medicinregnskab. I løbet af dagen holdes anlægget under opsyn, hver dag foretages inspektionsrunder på ejendommen for at anlæggene kører som ønsket.

Ophør

Hvad angår ophør af driften af husdyrbruget vil der blive sikret, at de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare foretages, og at stedet bringes tilbage i tilfredsstillende tilstand. Her tænkes der på bortskaffelse af oplagret husdyrgødning, affald, maskiner og andet materiel. Såfremt der på ophørstidspunktet måtte være gyllebeholdere, der er opført uden tilknytning til det hidtidige bebygelsesareal, vil gyllebeholderen blive fjernet, når den ikke længere er i drift.

Redegørelse for mulige uheld

Uheld ved pumpning af gylle.

Uheld ved separationsanlægget – overløb af gylle, udslip af tilsætningsmiddel.

Før pumpning af gylle fra forbeholderne til gyllebeholdere, kontrolleres det, om der er plads i gyllebeholderne. Pumpning af gylle fra gyllebeholder sker under opsyn. Separationsanlægget er udstyret med diverse kontrolfunktioner og niveaumålere, der kontrollerer processens forløb. Ved trykstigning eller –fald, mangel på eller overløb af gylle stopper anlægget. Der afsendes en besked til mobiltelefon om årsag til stoppet, og anlægget skal manuelt tilses og startes igen.

Minimering af risiko for uheld

Opsyn minimerer konsekvenserne. I tilfælde af uheld ved gyllepumpning, afhængig af mængde etableres jordvold som sikrer mod afstrømning samt slamsluger rekvireres. Der udarbejdes en beredskabsplan for hvorledes der skal handles ved uheld.

Foder

Der opbevares foder i indendørs siloer. Der er en udendørs valletank til opbevaring af valle, når dette anvendes i foderblandingen. Foderet blæses op i siloerne.

Foder blæses op i siloerne, der står indendørs, derfor forventes det ikke at driften vil medføre væsentlige støvgener udenfor ejendommens eget areal.

BAT-redegørelse

Foderplaner, -indholdsmængder og sammensætning udarbejdes i samarbejde med foderkonsulent og sikrer at der anvendes nyeste viden indenfor svinefodring.

Der anvendes færdigfoder (tørfoder) indeholdende fytase og et fosfor- og råproteinindhold indenfor de vejledende niveauer i BAT-foder. Der foretages korrektion på foderet til slagtesvin og smågrise. Foderblandingen til smågrise og til slagtesvinene er forskellige, herved sikres en meget optimal fodring tilpasset de enkelte dyregruppers behov.

Ressourceforbrug

Arligt forbrug		
	Nudrift	Ansøgt
Elforbrug	50.000 kwh	75.000 kwh
Vandforbrug (drikkevand)	3.300 m ³	7.000 m ³
Vandforbrug (vaskevand)	140 m ³	270 m ³

BAT-redegørelse vandbesparende foranstaltninger

Vandforbrug:

- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Mindre reparationer udføres straks og om nødvendigt tilkaldes service.
- Det er forsøgt at finde en balance mellem rengøring pga. hygiejne og smitte og begrænsning af vandforbrug.
- Sutteventiler opsat over krybben – vandspild ryger ned i krybben
- Overbrusningsanlæg benyttes til køling (overbrusning af dyrene) samt iblødsætning af staldene før vask Efterfølgende vaskes med højtryksrensere og koldt vand.

BAT-redegørelse energibesparende foranstaltninger

Energiforbrug:

- Der er installeret trinløs styring af ventilatorer i staldene, hvilket regulerer luftcirkulationen efter behov, og giver dermed lavest mulig forbrug af energi. Derved sikres også minimumsventilation i perioder, hvor behovet for ventilation er begrænset.
- Mekaniske ventilatorer efterses og rengøres hyppigt for at minimere modstand i ventilationssystemet og dermed mindske energiforbruget.
- Ventilationsanlægget er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i stalden og el-forbruget.
- Der er etableret belysning i staldene. I forbindelse med fodring tænder lyset automatisk med fodringsanlægget.
- Alle stalde er fuldt isolerede.
- Udendørs belysning er styret med bevægelsessensorer
- Der etableres gyllekøling i den nye stald. Overskudsvarmen vil blive anvendt til opvarmning af staldanlæg og til opvarmning af brugsvand (der anvendes varmt vand i foderet).

Transport

	Transporter	
	Nudrift	Ansøgt
Ind- og udlevering af dyr	17	26
Døde dyr	104	104
Foder	52	75
Husdyrgødning	110	225
Transporter i alt	283	430

Beskrivelse af transport

Transporter forekommer i forbindelse med levering og afhentning af dyr, levering af råvarer til foderfremstilling, gylle, kemikalier o. lign. Lastbiltrafikken til ejendommen foregår ad Neder Jerstavej. Der er to driftsmæssige tilkørsler fra Neder Jerstavej 24, og derudover er der en tilkørsel til privat bolig. Transporterne foregår primært i dagtimerne og på hverdage. Levering af slagtedyr kan forekomme om morgenen/sent om aftenen.

Trafikken vil passere enkelte naboer, som der skal tages hensyn til, hvilket er i henhold til begrebet "godt landmandskab".

Kort over interne transportveje for ejendommen se bilag 6.

Støj/støvlugt

Beskrivelse af støjkilder

Der forekommer støj fra ventilationsanlægget i eksisterende og ny stald. Der forekommer lidt støj fra separationsanlægget.

Driftsperiode for støjkilder

Ventilationsanlægget kører døgnet rundt. Separationsanlægget forventes at køre i gennemsnit ca. 3½ dag om ugen.

Tiltag mod støjkilder

Separationsanlægget er indkapslet i en container der medvirker til at begrænse støj fra anlæggets drift. Da støjniveauerne vurderes at være begrænsede er der ikke yderligere støj- eller vibrationsdæmpende foranstaltninger.

Støv

I forbindelse med levering af foder blæses foderet op i siloerne og det vurderes derfor ikke at medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens areal.

Lugt

Via ventilationsanlæggene vil der forekomme lugtgener fra staldene. Der kan desuden forekomme lugtgener af forbigående karakter primært om foråret, når gyllen i gyllebeholderne omrøres og i forbindelse med udbringningen af gyllen.

Eventuelle lugtgener i forbindelse med opbevaring af gylle i gyllebeholder begrænses ved, at der etableres fast overdækning i form af teltdug.

Endvidere minimeres eventuelle lugtgener fra ejendommen ved at der foretages hyppig rengøring af staldanlæggene.

Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr

Der vil på ejendommen blive foretaget en effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium. Opbevaring af foder sker på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Fluegener

Ved problemer anvendes fluegift. God gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester sikrer, at der kun er minimalt med fluer.

Rottebekæmpelse

Der forefindes en privat foranstaltning til rottebekæmpelse. Der er opsat rottekasser der tilses i forhold til aftale med firmaet, og der kan derudover tilkaldes ved konstateret behov.

Affald

Fast affald

Der er ingen affald af betydning på ejendommen. Enkelte spraydåser m.m. afleveres på genbrugspladsen. Fast affald vil typisk inkludere elementer som tom emballage fra vaskemidler, skyllemidler, fodermaterialer, gummihandsker, plasthandsker, vat, papir, pap og plast fra emballage, overdækningsplast, lystofrør, elpærer, papir, medicinrester, emballage fra medicin og andre medikamenter (or-mekur, fluestrips osv.). Affaldet vil typisk kunne opdeles i nedenstående:

19.00 Forbrændingseget

23.00 Ikke forbrændings egnet

50.00 Papir og pap

51.00 Glas

52.00 Plast (EA-kode 02 01 04) (afdækningsplast og indpakningsplast)

52.06 PVC

56.20 Jern og metal

Det er dog ikke muligt at opgøre mængderne, da det over den 8-årige godkendelsesperiode vil afhænge af mange variable lige fra klima, udbytter i marken, sygdom i besætning, modernisering af produktionen eller leverandørskift af produkter anvendt i produktionen.

Affald opbevares og bortskaffes efter kommunens regulativer. Der foretages ikke afbrænding af affald på ejendommen.

Farligt affald samt olie og kemikalier

Klinisk- og kemikalieaffald		
	Opbevares i/placering	Mængde/afskaffes via
Kanyler	I kanyleboks	1 kg afleveres til apotek/dyrlæge
Kemikalier	Aflåst kemikalieum på Neder Jerstalvej 21	Ca. 50 dunke afleveres til genbrugspladsen
Medicin	Aflåst rum	Afleveres til apotek/dyrlæge

Døde dyr

Døde dyr er placeret hævet over jorden og tildækket vest for stald ved fortank til gylle. Der er ca. 90 m til offentlig vej. Afhentning sker efter behov og med dags varsel af DAKA.

Spildevand

Spildevandsmængde

Der anslås i førsituationen et forbrug på 140 m³ rengøringsvand til og stald. Alt vandet ledes til gyllebeholder. Der anslås i eftersituationen et forbrug på 270 m³ rengøringsvand til stald. Alt vandet ledes til gyllebeholder. Spildevand fra befæstet areal hvor separator står: $60 \text{ m}^2 * 0,7 \text{ m}^3/\text{m}^2 = 42 \text{ m}^3$ Der er toilet i driftsbygning.

Spildevand tilledt gyllebeholder

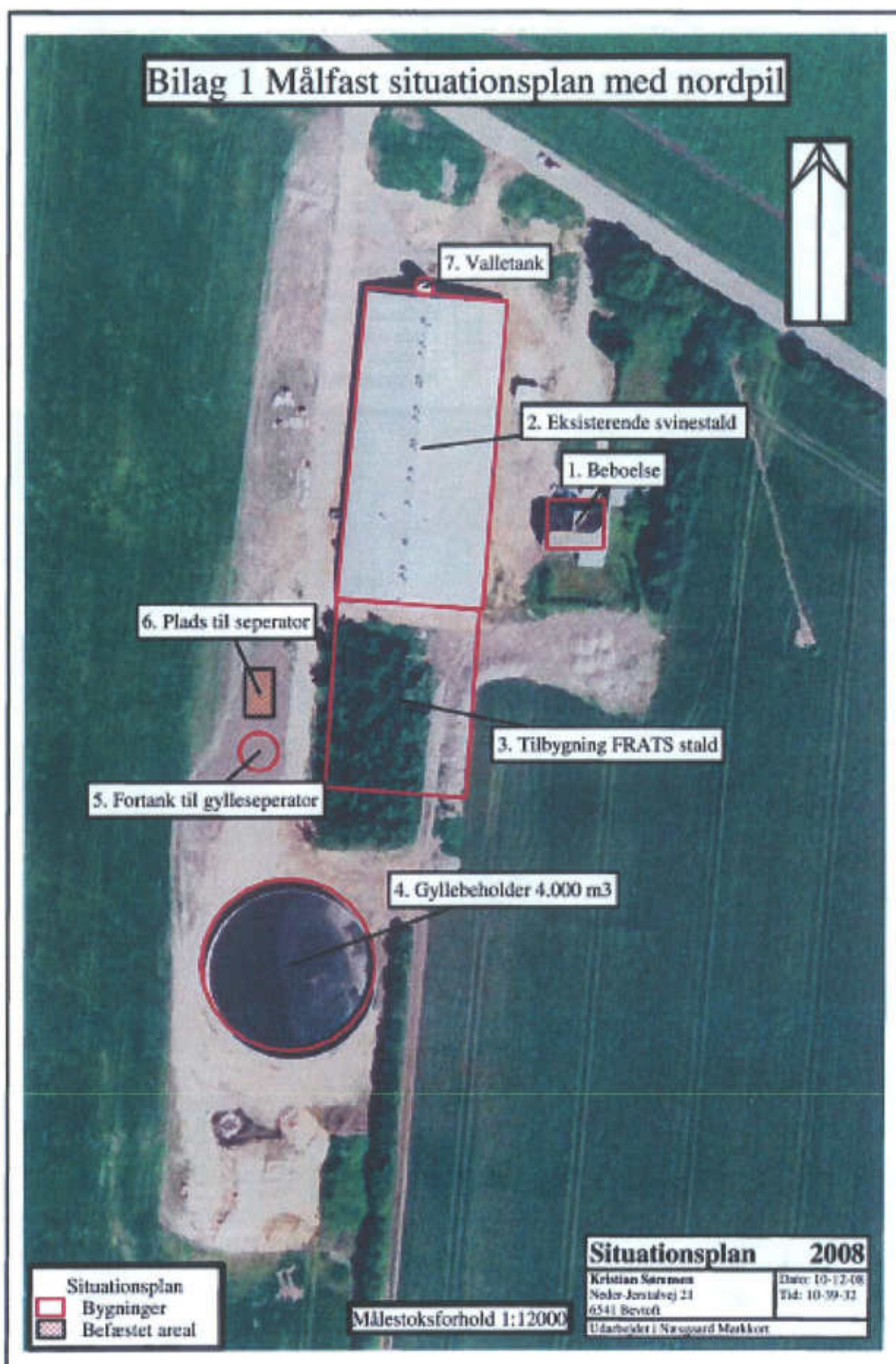
Spildevand tilledt gyllebeholder

Vaskevand, rengøringsvand samt fra befæstet areal: ca. $270 + 42 = 312 \text{ m}^3$.

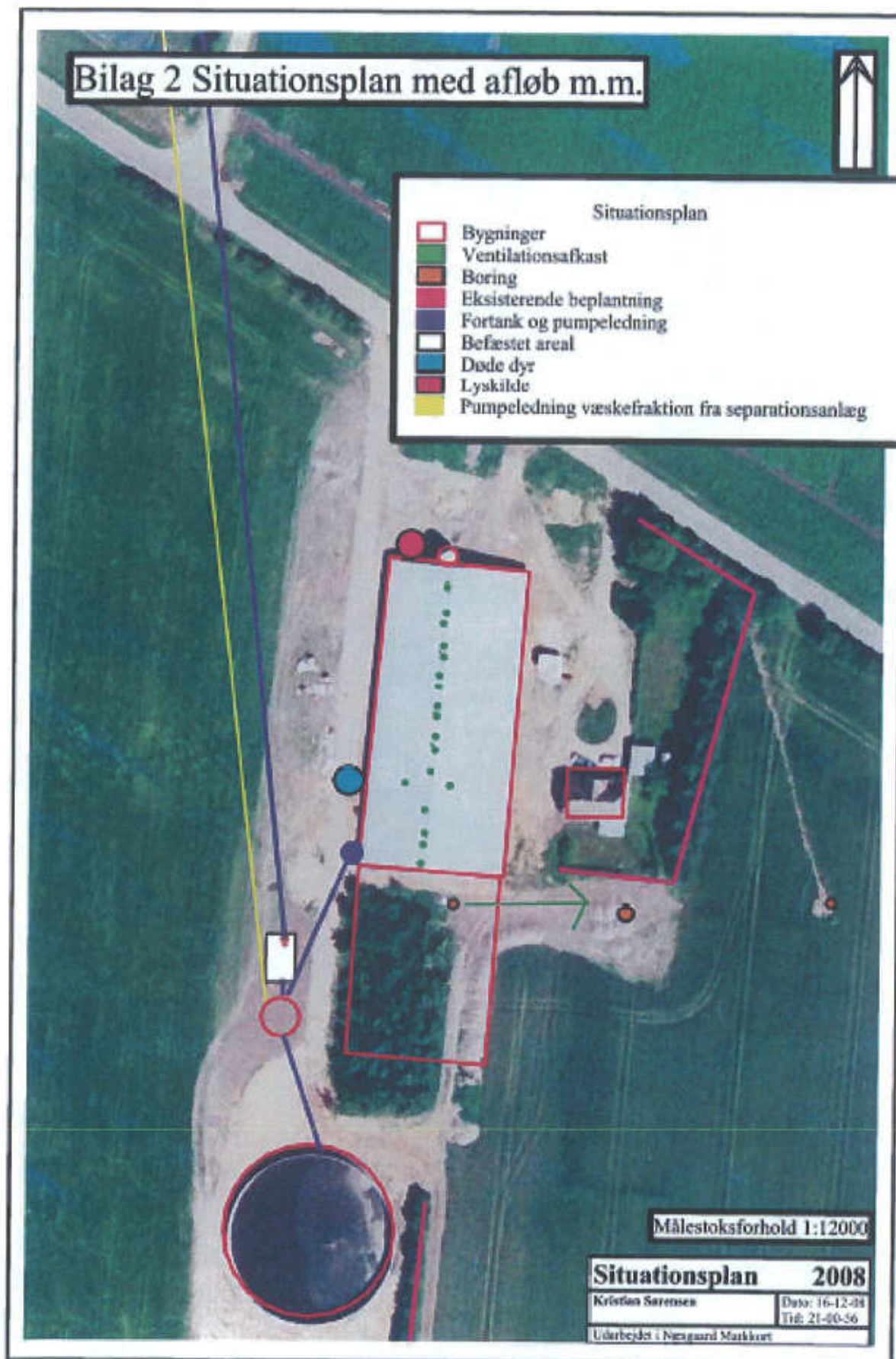
Spildevand afledning

Der forekommer spildevand fra tagvand og vand fra befæstede arealer. Tagvand og vand fra befæstede arealer, hvor der ikke forekommer spild af husdyrgødning, ledes til faskiner. Husspildevand fra driftsbygninger medgår til stuehuskloakeringen.

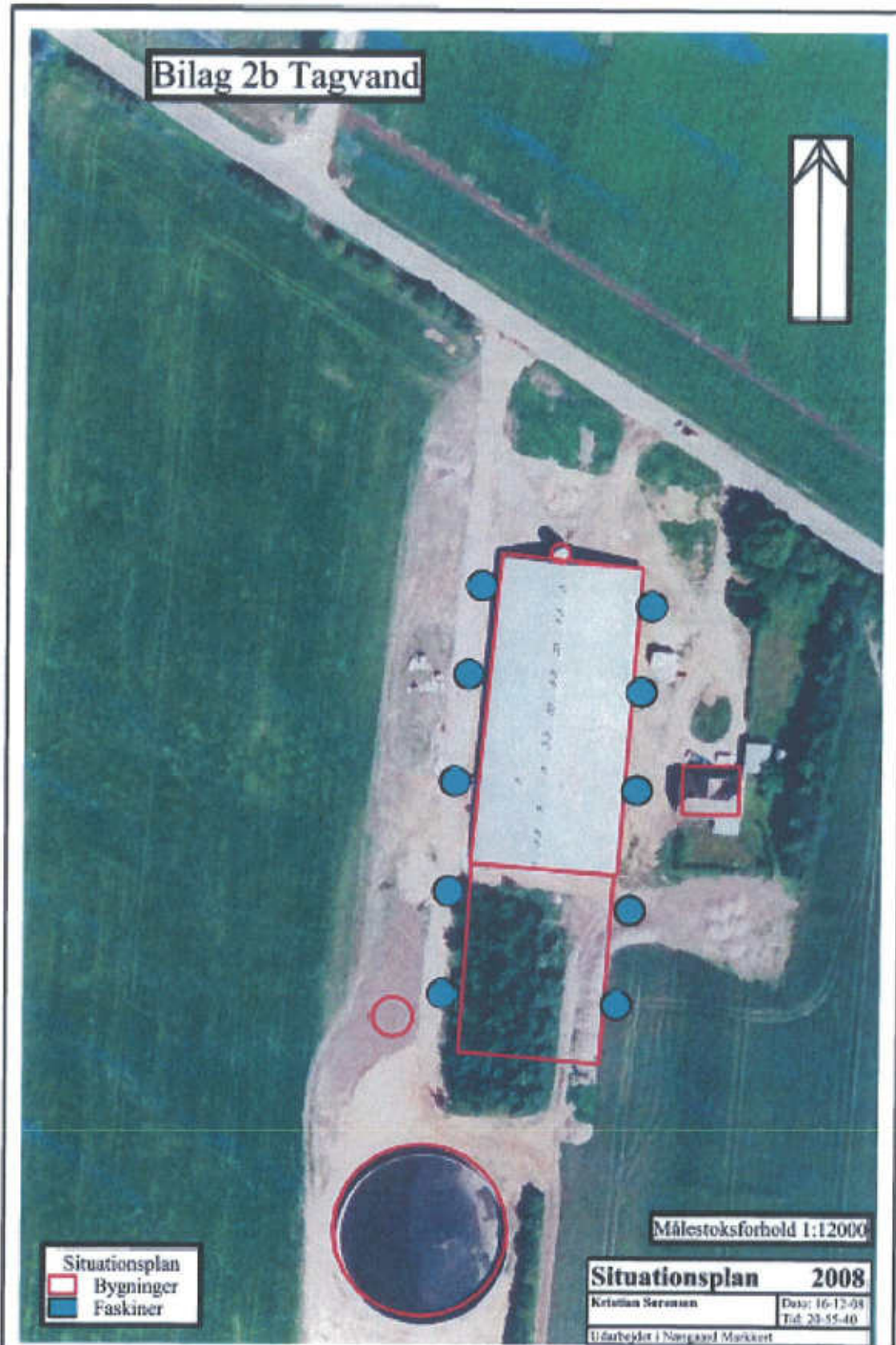
Bilag 1: Oversigtsplan over ejendom

Bilag 2: Afløbsplan

Bilag 3: Afløb af tagvand

Bilag 4: Staldopbygning og BAT niveau

Staldafsnit Navn (nr. i ansøgningen)	Dyrehold nudrift	Dyrehold ansøgt	Ansøgt staldindretning
Eksisterende slagtesvinstald (stald nr. 1.1.1)	5.500 slagtesvin 30 – 120 kg (141,25 DE)	7.325 slagtesvin 30 – 120 kg (254,05) 1.720 stipladser	Delvis spaltegulv med 25 – 49 % fast gulv, overbrusning.
Tilbygning (stald nr. 1.1.2)	0	3.360 slagtesvin 30 – 120 kg (116,53 DE) 774 stipladser 3.360 smågrise 7,2 – 30 kg (15,51 DE) 516 stipladser	Delvis spaltegulv med 25 – 49 % fast gulv, gyllekøling og overbrusning. Toklimastald med delvis spaltegulv.
Ammoniak emission			4.353,16 kg N/år ansøgt projekt

Totalt antal stipladser på ejendommen:

Stipladser	ansøgt
Smågrise	516
Slagtesvin	2.494

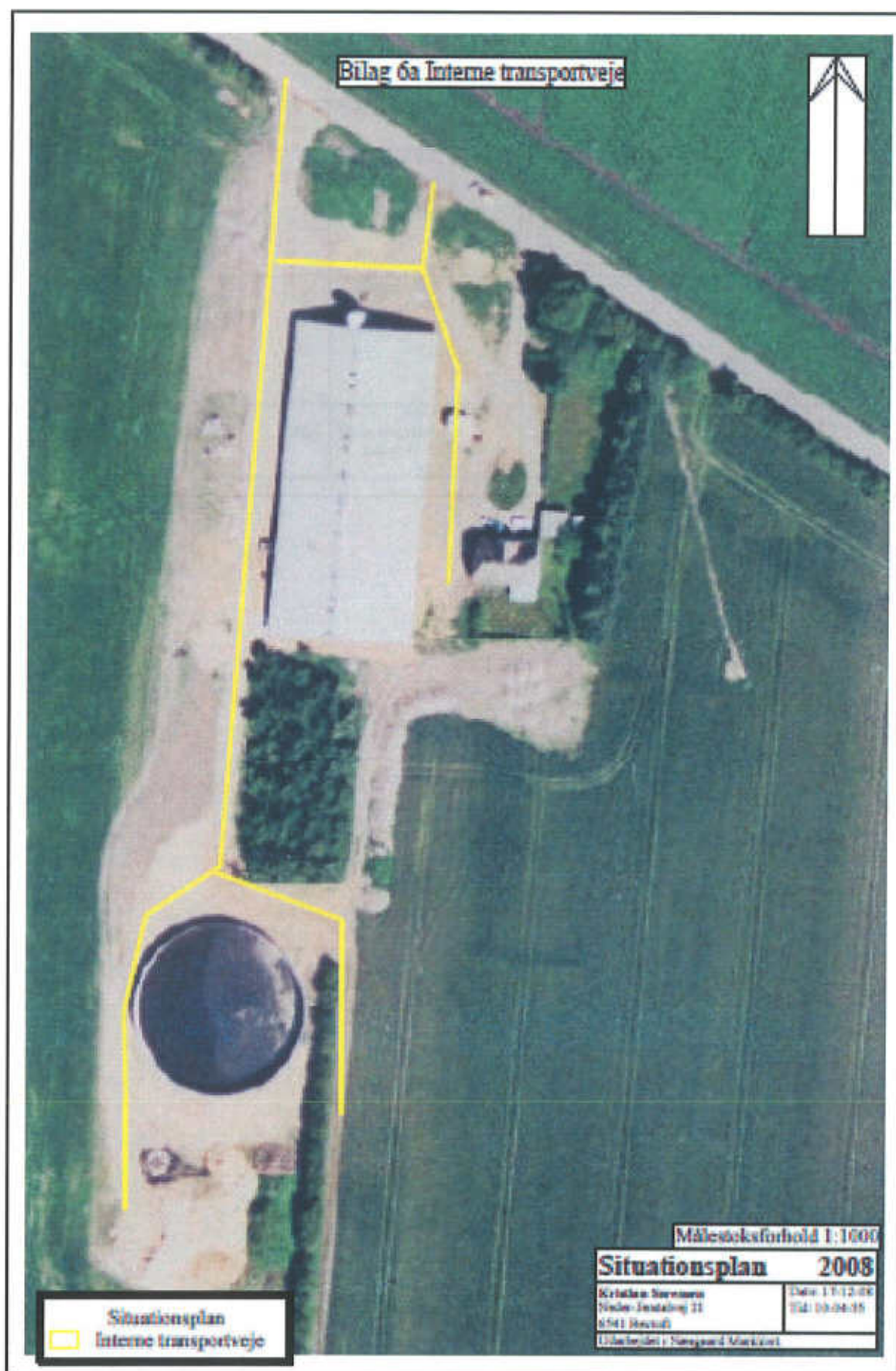
Bilag 5: Beregning af BAT niveau:

emissionsgrænsseværdi for anlægget

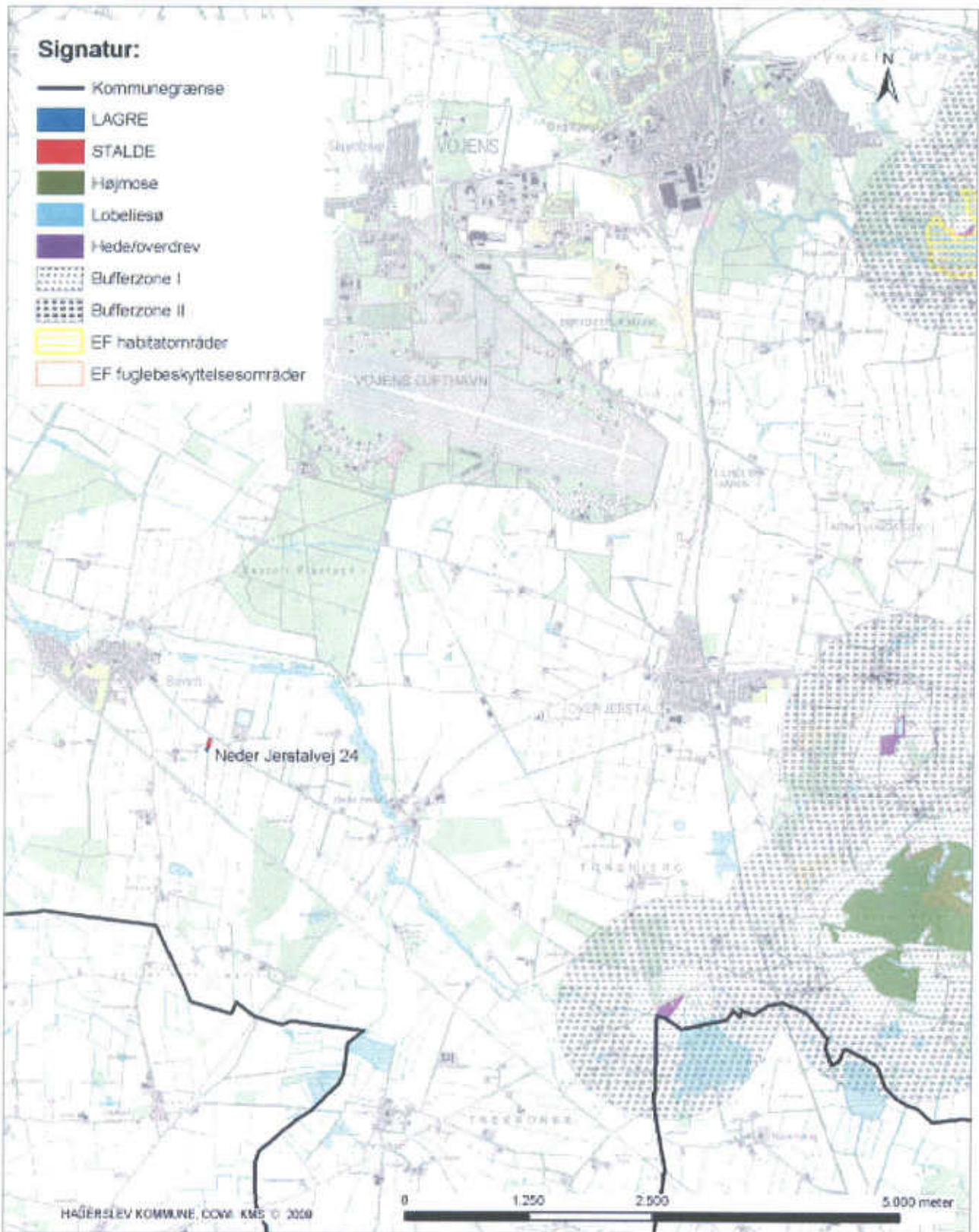
Beregning af BAT:

Stald	Dyreart	Nudrift		Ansøgt drift		Staldsystem	BAT-niveau	Beregning	Kg NH3-N
		Antal	DE	Antal	DE				
1.1.1 Eksisterende stald	slagtesvin	5.500	141,25	7.325	254,05	Delvis spaltegulv med 25-49 % fast gulv	0,2875	NYE: 1.825 x 0,2875 x 1,340 GL: 5.500 x 0,35 x 1,340	703,08 2.579,50
1.1.2 Tilbygning	smågrise	0	0	3.360	15,51	Toklimastald, delvis spaltegulv	0,06	NYE: 3.360 x 0,06	201,6
	slagtesvin	0	0	3.360	116,53	Delvis spaltegulv med 25-49 % fast gulv	0,2875	NYE: 3.360 x 0,2875 x 1,340	1.294,44
I alt									4.778,62

Bilag 6: Interne transportveje

Bilag 7: Nærmeste § 7, Internationale Naturbeskyttelsesomr.

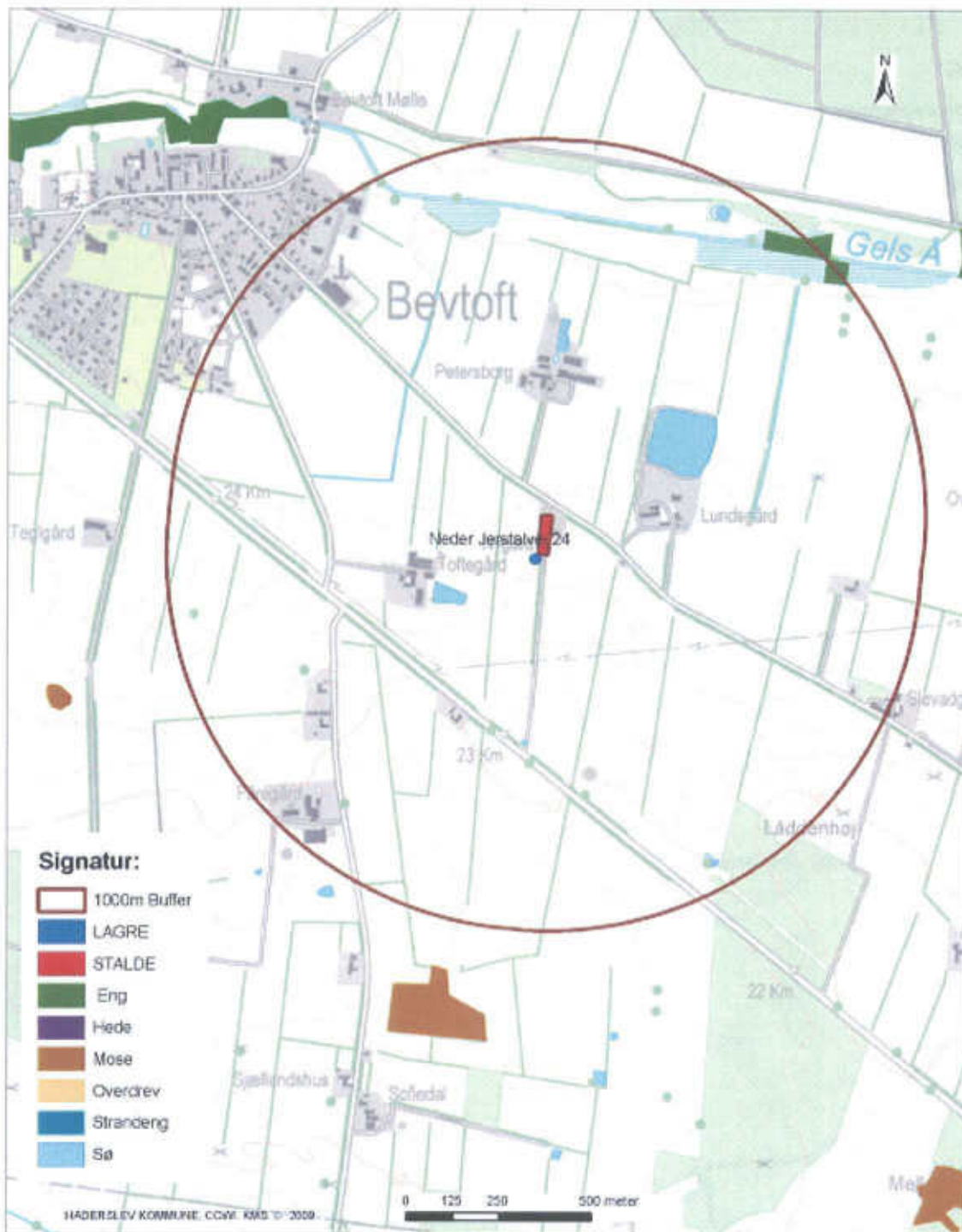
Titel Neder Jerstallevej 24
Inhold §7 og NATURA2000

Hvad er indholdet af afmærkning og beskyttelse af natur og miljø?
 Hvilke natur og miljøproblemer kan der være i forbindelse med projekter?
 Der findes flere muligheder for at sikre miljøet.

Teknik & Miljø - Miljø og Natur
 Sagsbehandler
 Journalnummer
 Udskrivet den: 25-02-2010
 Målestoksforhold: 1:47.565

Bilag 8: § 3 natur ved ejendommen

Titel Neder Jerstavej 24
Inhold §3 og 1000m Buffer

Harde målinger og data af forskellig nøjagtighed og er derfor kun til orientering.
 For detaljer og yderligere oplysninger, se den tilhørende rapport.
 Der tages forbehold for ændringer og fejl.

Teknik & Miljø - Miljø og Natur
 Sagsbehandler
 Journalnummer:
 Udløbet den: 25-02-2010
 Målestoksforhold: 1:12.500

Bilag 10: Type 2 korrektion

Slagtesvin fra 30 til 120 kg

Type 2 korrektion for slagtesvin

$((\text{FEsv pr. produceret svin} \times \text{g råprotein pr. FE sv} / 6250) - ((\text{udgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,028 \text{ kg N pr. kg tilvækst})) / 3,19$

Type 2 korrektionsfaktor = 1,15

- FEsv pr smågris = 258,3 FE per gris , beregnet som 2,87 FE/kg tilvækst x 90 kg tilvækst
- 150,0 gram råprotein per FE
- indgangsvægt 30 kg
- udgangsvægt på 120 kg

Smågrise fra 7,2 til 30 kg:

Type 2 korrektion for smågrise =

$((\text{FEsv pr. produceret gris} \times \text{g råprotein pr. FEsv} / 6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,026 \text{ kg N pr. kg tilvækst})) / 0,628.$

Type 2 korrektionsfaktor = 0,80

I ansøgningen er dette opnået på følgende måde.

- FEsv per smågris = 46,28 FE per gris , beregnet som 2,03 FE/kg tilvækst x 22,8 kg tilvækst
- 147,0 gram råprotein per FE
- indgangsvægt 7,2 kg
- afgangsvægt på 30 kg

